

Redegørelse for gennemgangen af stemmesedlerne og valgbøgerne ved Europa-Parlamentsvalget søndag den 9. juni 2024

Indhold

1. Stemmesedlerne	2
1.1. Regler om stemmesedlers indhold og udformning	2
2. Valgbøgerne	2
2.1. Indhold, udformning og indsendelse	2
2.2. Fejl og mangler bortset fra fejl vedrørende kandidaternes stemmetal	3
2.3. Fejl vedrørende kandidaternes stemmetal	3
2.4. Lodtrækninger	4
2.5. Bemærkninger i valgbøgerne	4
2.5.1. Indledning	4
2.5.2. Oplysning om fødselsdato	4
2.5.3. Optagelse af EU-borgere på valglisten	4
2.5.4. Øvrige væsentlige bemærkninger	4
3. De ugyldige stemmer	18
4. Brevstemmer, der ikke er taget i betragtning	18
5. Brevstemmer afgivet på brevstemmemateriale til andre valgtyper	19
5.1.1. Retsgrundlag	19
5.1.2. Gennemgang af brevstemmer forud for valgdagen	19
5.1.3. Bedømmelse af brevstemmer på valgdagen	20
5.1.4. Brevstemmer sendt til andre kommuner	21
6. Optagelse af herboende EU-borgere på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark	21
6.1. Retsgrundlaget for optagelse på valglisten af herboende EU-borgere	21
6.2. Underretning fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet til de herboende EU-borgere	22
6.3. Indenrigs- og Sundhedsministeriets undersøgelse af konkrete henvendelser	23
6.4. De EU-retlige regler	24
7. Cykelløb i flere fynske kommuner på valgdagen	24
8. Kandidater, der har trukket sig fra valget	25
9. Flagning med EU-flaget og det ukrainske flag	26
10. Fejl på valgkort	26
11. Anvendelse af Solsikkesnoren og Demenssymbolet	27
12. Kommunernes beredskaber i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget	27
13. Overbelastningsangreb på Indenrigs- og Sundhedsministeriets valghjemmeside	29
14. Klager over Folketingets oplysningsindsats	29
15. Underretning af valgbestyrelserne	30

Indledning

Den gennemgang af stemmesedlerne og valgbøgerne, der er foretaget i forbindelse med den endelige opgørelse af valget, har givet Danmarks Statistik og Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til nedenstående bemærkninger om stemmesedlerne (1), valgbøgerne (2), de ugyldige stemmer (3) og brevstemmer, der ikke er taget i betragtning m.v. (4). Endvidere har ministeriet fundet det relevant at oplyse Folketinget om brevstemmer afgivet på brevstemmemateriale til andre valgtyper (5), optagelse af herboende EU-borgere på valglisten (6), cykelløb i flere fynske kommuner på valgdagen (7), kandidater, der har trukket sig fra valget (8), flagning med EU-flaget og det ukrainske flag (9), fejl på valgkort (10), anvendelse af Solsikkesnoren og Demenssymbolet (11), kommunernes beredskaber i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget (12), overbelastningsangreb på Indenrigs- og Sundhedsministeriets valghjemmeside (13) og klager over Folketingets oplysningsindsats (14).

Som bilag 1 vedlægges en opgørelse af brevstemmer og ugyldige stemmer, jf. afsnit 3 og 4. Som bilag 2 og 3 vedlægges eksempler på Indenrigs- og Sundhedsministeriets underretningsbreve til herboende EU-borgere.

1. Stemmesedlerne

1.1. Regler om stemmesedlers indhold og udformning

De nærmere regler om stemmesedlernes indhold og udformning er i henhold til § 24, stk. 4, i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (lovbekendtgørelse nr. 5. af 8. januar 2024) fastsat i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 24 af 10. januar 2024 om stemmesedler til brug ved Europa-Parlamentsvalg.

Reglerne om stemmesedlerne er ændret en smule i forhold til de regler, der fandt anvendelse ved Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019. Ændringen består navnlig i, vejledningsteksten øverst på stemmesedlen er blevet forenklet, og at mindstemålene for afkrydsningsrubrikkerne er blevet fastsat med bindende virkning. Tilsvarende bestemmelser er indført for stemmesedlerne til kommunale og regionale valg samt til folketingsvalg. Ministeriet orienterede Folketingets Udvalg til Valgs Prøvelse herom den 11. december 2023 forud for udstedelse af bekendtgørelserne for de nævnte valg.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ligesom ved de tidligere Europa-Parlamentsvalg ladet fremstille et forlæg til stemmesedlen til brug for valgbestyrelserne ved trykning af stemmesedlerne. Ministeriet fremsendte den 3. maj 2024 stemmeseddelforlægget i PDF- og InDesign-formater til valgbestyrelserne. Ministeriet fremkom samtidig med nogle praktiske bemærkninger om udformningen af stemmesedlerne.

Stemmesedlerne er derfor af helt ensartet udformning, bortset fra anførelsen af navnet på opstillingskredsen i øverste højre hjørne.

Alle stemmesedler var udformet korrekt.

2. Valgbøgerne

Alle valgbestyrelser fører en valgbog med alle væsentlige oplysninger om afstemningen i opstillingskredsen samt resultatet heraf. Valgbøgerne er gennemgået af Danmarks Statistik for Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Ved gennemgangen af valgbøgerne er der i nogle få tilfælde konstateret forskellige sammen-tællingsfejl m.v., der alle har kunnet berigtiges efter telefonisk henvendelse til de pågældende valgbestyrelser.

2.1. Indhold, udformning og indsendelse

Alle valgbestyrelser benytter KMD A/S' valgopgørelsessystem, hvorfra valgbestyrelsen kan udskrive sin valgbog med bilag.

Alle valgbestyrelser har således via KMD A/S' valgopgørelsessystem elektronisk overført de dele af selve valgbogen, der kan overføres elektronisk, til Danmarks Statistik, sammen med bilaget med opgørelsen pr. afstemningsområde af personlige stemmer og partistemmer. Valgbestyrelserne har endvidere indsendt en papirudgave af selve valgbogen via sikker e-post til både Danmarks Statistik og Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Det nævnte bilag til valgbogen er alene indsendt elektronisk.

Ved kontrollen af, at indholdet af den elektroniske valgbog er identisk med indholdet af papirvalgbogen, er det i alle tilfælde konstateret, at dette var tilfældet.

Det kan endelig tilføjes, at det af valgbøgerne fremgår, at antallet af afstemningsområder/afstemningssteder siden folketingsvalget i 2022 er reduceret fra 1.347 til 1.298.

2.2. Fejl og mangler bortset fra fejl vedrørende kandidaternes stemmetal

Ved gennemgangen af valgbøgerne blev der i 12 valgbøger konstateret fejl på side 9 vedrørende ikke rettidigt modtagne brevstemmer. Tallene angivet i valgbøgerne så meget høje ud, og de ansvarlige valgbestyrelser meddelte efter telefonisk henvendelse, at der var tale om fejl. Der blev i alle tilfælde indsendt en ny korrekt udgave af side 9.

Der var færre rettidigt modtagne brevstemmer, der ikke kunne komme i betragtning, i forhold til Europa-Parlamentsvalget i 2019. Der var i alt 1.322 brevstemmer, der ikke kom i betragtning, mod 1.981 ved Europa-Parlamentsvalget i 2019. De mest hyppige tilfælde er, at afsenderen ikke var opført på valglisten, at den foreskrevne fremgangsmåde ved stemmeafgivning ikke var fulgt, samt at vælgeren havde afgivet mere end en stemme. Ved opkald til kredsene vedrørende et højt antal brevstemmer, der ikke kunne komme i betragtning, fordi den foreskrevne fremgangsmåde ved stemmeafgivning ikke har været fulgt, har Danmarks Statistik fået forklaring om, at der har manglet underskrift fra henholdsvis vælger eller myndighed eller stempel fra myndighed.

I fem tilfælde har der været fejl i stemmeseddelregnskabet (antallet af udleverede og afleverede stemmesedler). I Københavns Storkreds 2. kreds Sundbyvester, Nordsjællands Storkreds 4. kreds Frederikssund og Syddjyllands Storkreds 6. kreds Varde manglede tal for "udleverede stemmesedler ifølge valglisten" fra et eller flere afstemningssteder. Fejlen blev rettet i den elektroniske valgbog, og ny valgbog med rettelse på side 26 blev indsendt. I Københavns Omegns Storkreds 2. kreds Lyngby og Sjællands Storkreds 4. kreds Næstved var der fejl i stemmeseddelregnskabet på side 28, hvor der manglede tal for "optalte ikke udleverede stemmesedler" for et afstemningssted. Fejlen blev rettet i den elektroniske valgbog, og ny valgbog med rettelse på side 28 blev indsendt.

2.3. Fejl vedrørende kandidaternes stemmetal

Ved den talmæssige revision af valgbogen kan det ikke kontrolleres, hvorvidt de personlige stemmetal, der er anført for de enkelte kandidater, er korrekte, herunder at der ikke er sket ombytning af personlige stemmetal eller lignende. Som et supplement til den talmæssige revision foretager Danmarks Statistik derfor i et vist omfang en kritisk revision bestående i, at man sideløbende med den talmæssige revision gennemgår tallene for de personlige stemmer for at vurdere, om de forekommer rigtige ud fra kandidaternes placering på stemmesedlen i den pågældende opstillingskreds, kandidatens bopæl m.v. En sådan vurdering er i sagens natur af overordnet karakter og skal foretages inden for de snævre tidsrammer, der gælder for valgopgørelsen.

Siden folketingsvalget i 2001 har der ved gennemgangen af valgbøgerne været anvendt et analyseværktøj, som kan afdække, om der er variationer i personlige stemmetal, der er atypiske, og som derfor eventuelt kan være udtryk for, at der er fejl vedrørende de personlige stemmer.

Danmarks Statistik kontaktede 29 kredse vedrørende mulig stemmeombytning. Der var et enkelt tilfælde, hvor de nærmere undersøgelser medførte, at opstillingskredsen erkendte, at der var sket ombytning af stemmetal. Det drejer sig om

- 1) Københavns Omegns Storkreds 7. kreds, Taastrup, Springcenter Nærheden, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønne, idet Christian Schmidt Jacobsen havde fået 7 stemmer her, men kun 13 i hele kredsen, mens Ibrahim Benli ikke havde fået nogen stemmer her, men 276 i hele opstillingskredsen. De personlige stemmetal blev rettet, således at de korrekte tal indgår i valgopgørelsen. Der er indsendt ny side 47, og rettelsen er blevet gennemført i de elektroniske valgbøger.

Den fundne fejl har ikke haft betydning for hverken kandidatudvælgelsen eller den rækkefølge, hvori kandidaterne er valgt. Heller ikke stedfortræderrækkefølgen er blevet påvirket for nogen af de involverede partier.

2.4. Lodtrækninger

Der har ikke været nogen lodtrækninger i forbindelse med dette valg, da ingen kandidater for et parti med valgte kandidater har opnået helt samme stemmetal som en anden kandidat for samme parti.

2.5. Bemærkninger i valgbøgerne

2.5.1. Indledning

I 73 valgbøger er der gjort bemærkninger om valgets forberedelse, afstemningens gennemførelse på valgdagen, om mere væsentlige stemmeforskydninger ved fintællingen i forhold til optællingen på valgaften, om mulige forklaringer på uoverensstemmelser i stemmeseddelregnskabet m.v. 19 valgbøger har ikke bemærkninger.

Blandt de tilførte bemærkninger til valgbøgerne skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet særligt bemærke følgende:

2.5.2. Oplysning om fødselsdato

I fem kredse (Taastrup, Helsingør, Varde, Skanderborg og Holstebro) har vælgere kommenteret eller protesteret over at skulle oplyse deres fødselsdato til valglisteføreren. I tre af kredsene (Taastrup, Helsingør og Skanderborg) har vælgere af denne grund forladt afstemningsstedet uden at stemme.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at det siden 2013 ved lov nr. 1252 af 18. december 2012 har været et krav, at vælgeren skal oplyse sin fødselsdato. Kravet indførtes for at højne sikkerheden af identifikationen af vælgeren. Efter folketingsvalglovens § 47, 4. pkt., der også gælder ved Europa-Parlamentsvalg, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1, skal valglisteføreren således forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato.

Det bemærkes desuden, at antallet af kredse, hvor disse episoder har fundet sted (5), baseret på oplysningerne i valgbøgerne er lidt lavere end niveauet ved Europa-Parlamentsvalget i 2014 (10), folketingsvalget i 2015 (9), Europa-Parlamentsvalget i 2019 (6) og folketingsvalget i 2019 (9), men på samme niveau som ved folketingsvalget i 2022 (5).

Ligesom ved folketingsvalget i 2022 havde KMD, der trykker valgkortene for kommunerne, ved dette valg på Indenrigs- og Sundhedsministeriets foranledning påtrykt information om, at vælgeren skal oplyse sin fødselsdato i forbindelse med afleveringen af valgkortet for at få udleveret en stemmeseddel. Hensigten hermed er at sikre, at vælgerne på forhånd er informeret om dette krav, således at der opstår færre episoder herom på valgstederne. Baseret på ovenstående tal er det for usikkert at konkludere, om det virkede efter hensigten, men ministeriet bemærker, at antallet af episoder er faldet.

2.5.3. Optagelse af EU-borgere på valglisten

I en række valgbøger er der bemærkninger om EU-borgere, som ønskede at stemme, men som ikke var optaget på valglisten. Herom henvises til afsnit 6.

2.5.4. Øvrige væsentlige bemærkninger

Valgbogen for Københavns Storkreds, 1. kreds, Østerbro, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger medbringer partnerens valgkort. Det sandsynliggøres ved fremmøde af partneren, at der er sket en ombytning af valgkort, og vælgeren får lov til at stemme. På et valgsted var en række EU-borgere ikke optaget på valglisten. Der var dialog med folkeregisteret, om hvorvidt borgerne skulle optages på valglisten. En svagsynet vælger fik hjælp til stemmeafgivning af valgstyret og datter. Telefonen blev brugt som lup. Der blev taget billede af stemmesedlen med afkrydsning. Det blev påtalt, at dette ikke er lovligt. På et valgsted blev en tysk statsborger optaget på valglisten efter aftale med folkeregisteret. På et valgsted blev der ved en fejl udleveret to stemmesedler til samme vælger, sandsynligvis fordi stemmesedlerne var klistret sammen. En vælger får udleveret stemmeseddel, men vil ikke lægge den i urnen. Politi og Indenrigs- og Sundhedsministeriet blev kontaktet. Vælgeren beholdt stemmesedlen. Det medfører, at valget først blev lukket kl. 20:26. En vælger har fået oplyst i e-Boks, at flytning er registreret. Folkeregisteret har registreret flytningen den 31. maj 2024. Vælgeren kan derfor ikke afgive stemme. Der var kryds på opslag i stemmeboksen. Opslaget blev fjernet. Kandidater blev filmet i valglokalet af pressen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker i relation til bemærkningen i valgbogen om vælgeren, der var flyttet den 31. maj 2024, at skæringsdatoen for optagelse på valglisten var den 24. maj 2024. Dvs. at vælgere, der er flyttet, skal stemme dér, hvor de havde adresse den 24. maj 2024. Vælgeren kunne derfor have stemt på det valgsted, der hørte til vælgerens tidligere bopæl, og som har været angivet på vælgerens valgkort. Det var derfor korrekt at afvise vælgeren fra det valgsted, der hørte til vælgerens nye adresse. I forbindelse med anmeldelse af flytning op til et valg giver kommunerne vælgerne besked om disse frister m.v.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 2. kreds, Sundbyvester, indeholder på side 5 bemærkninger om, at flere vælgere, som ikke fremgik af valglisten, mødte op og blev henvist til det rigtige valgsted. En østrigsk statsborger havde ikke modtaget valgkort, men var ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriet stemmeberettiget og blev oprettet på valglisten. På et valgsted havde en gangbesværet vælger problemer med rampen ved indgangen. En udenlandsk statsborger blev optaget på valglisten. Vedkommende havde søgt om optagelse. De digitale valglisten blev stoppet i 2 min, da en PC låste. På et valgsted tog en valgtilforordnet billeder under optællingen. Det blev påtalt, og billederne blev slettet. En underskrift på et følgebrev til en brevstemme var ikke vælgerens. Markeringen på valglisten af, at vælgeren havde brevstemt, blev slettet, og vælgeren fik lov til at stemme. Mange vælgere gik forkert, da et valgsted var flyttet tilbage til den oprindelige lokation efter renovering. Der blev opsat skilte, og tilforordnede informerede på den tidligere valglokation.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 3. kreds, Indre By, indeholder på side 5 bemærkninger om, at to vælgere klagede over manglende skiltning til et valgsted. Der blev opsat vejviserskilte. En vælger ønskede at afgive stemme på trods af at have brevstemt og blev afvist. En svensk statsborger ønskede at afgive stemme til det svenske EP-valg og blev oplyst om, at det ikke var muligt. En vælger mødte op uden valgkort og identifikation. Folkeregisteret verificerede identitet ved kontrolspørgsmål, og vælgeren fik lov til at stemme. En filtpen manglede ved inspektion af en handicapstemmeboks kl. 17, og en ny blev sat op.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 4. kreds, Sundbyøster, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger ikke var optaget på valglisten, men havde en kvittering på optagelsen. Efter kontakt med folkeregisteret blev fejlen rettet ved manuel optagelse på valglisten. Der var desuden to andre borgere, som ikke var optaget på valglisten og ønskede at stemme, men de havde ikke søgt om optagelse. Et opslag i et stemmerum blev udskiftet efter påskrift.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 5. kreds, Nørrebro, indeholder på side 5 bemærkninger om, at to borgere blev afvist, da de ikke var optaget på valglisten. En blev oplyst om muligheden for at indgive valgklage. Der blev ved en fejl udleveret to stemmesedler til en vælger, da stemmesedlerne var klistret sammen. Der blev fjernet valgagitation fra en stemmeboks. En stemmeseddel blev udleveret til en vælger, der havde brevstemt. Markeringen i valglisten af, at vælgeren havde brevstemt, blev fjernet, og brevstemmen blev fjernet fra bunken. Vælgeren blev registreret som havende stemt ved fremmøde. På et valgsted var der en afmærkning for meget i valglisten pga. fejl ved scanning af valgkort. En vælger blev tilføjet valglisten af folkeregisteret, da vælgeren fejlagtigt var registreret som udrejst. En vælger var registreret som havende brevstemt. Brevstemmen kunne ikke findes. Registreringen blev ændret, og vælgeren fik lov at stemme.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 6. kreds, Bispebjerg, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en spansk statsborger bosat i Danmark ikke fremgik af valglisten. Borgeren oplyste at have søgt om optagelse på valglisten ved seneste Europa-Parlamentsvalg, men det var ikke registreret af folkeregisteret. Det blev konstateret, at der ved en fejl er udleveret to stemmesedler til en vælger, formentlig fordi stemmesedlerne var klistret sammen.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 7. kreds, Brønshøj, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en valgtilforordnet havde regnbueflag og palæstinensisk flag på. Det blev fjernet. En valgtilforordnet havde tørklæde med ukrainske farver. Det blev også fjernet. En EU-statsborger blev manuelt tilføjet til valglisten efter aftale med folkeregisteret. En vælger mødte op med forkert valgkort, som ved en fejl blev tjekket ind. Fejlen blev opdaget, inden vælger fik udleveret stemmesedlen, og valgkortet blev tjekket ud. På et valgsted var der udfordringer med en døralarm, da valget åbnede. Det blev løst, men en vælger klagede til en valgtilforordnet over det. En vælger mødte op for at stemme på vegne af sin hustru. Anmodningen blev afvist.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 8. kreds, Valby, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger, der ønskede at afgive stemme, havde brevstemt og derfor blev afvist. På et valgsted blev valget ringet af kl. 20. En vælger mødte frem kl. 20:07 og blev afvist. På et valgsted blev valgplakater nedtaget af valgstyrelsen, da det blev vurderet, at der var tale om valgagitation i umiddelbar nærhed af valgstedet. Enkelte vælgere bemærkede udfordringer med skiltning grundet vejarbejde i umiddelbar nærhed af et valgsted og nyt afstemningslokale.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 9. kreds, Vesterbro, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger fejlagtigt blev henvist til et andet valgsted. De kom tilbage til afstemningsstedet og afgav deres stemme. Et folketingsmedlem oplyste i forbindelse med nedlæggelse af stemme i urnen, hvem hun havde stemt på. Hun blev oplyst om, at dette ikke er tilladt. En udenlandsk statsborger fremgik ikke af valglisten. Folkeregisteret oplyste, at vælgeren er optaget på listen, og vælgeren blev derfor tilføjet. Valghandlingen blev afbrudt i 30 sekunder, da systemet skulle genstartes pga. fejl. En vælger fremgik som havende brevstemt. Underskriften på følgebrevet til brevstemmen var ikke vælgers. Valglisten blev rettet, vælgeren fik lov at stemme, og brevstemmen blev sorteret fra. Flere vælgere gik forkert og oplyste, at de havde fået information om at skulle stemme på andet valgsted. Vælgerne havde misforstået information om ændret valgsted.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 10. kreds, Falkoner, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger, der kom for at afgive sin stemme, var registreret som "brevstemt". Hun oplyste, at hun ikke havde brevstemt. Man gennemgik de indkomne brevstemmer, der var lagt i nummerorden, og fandt ingen brevstemme under vælgernummeret. Herefter gennemgik man samtlige brevstemmer og fandt ingen brevstemme fra den pågældende vælger. Efter aftale med valgkontoret på rådhuset blev det herefter besluttet - da vælgeren virkede troværdig - at registreringen af brevstemmen blev annulleret, og pågældende vælger fik herefter lov til at afgive sin stemme på afstemningsstedet.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at det fremgår af ministeriets valgvejledning, at valglisteføreren, inden stemmesedlen udleveres, må sikre sig, at vælgeren ikke er afmærket på valglisten som en vælger, der tidligere har stemt eller brevstemt, og at afmærkningen på valglisten er korrekt. Viser det sig, at vælgeren er afmærket på valglisten som en vælger, der tidligere har stemt eller brevstemt, må valglisteføreren derfor undersøge, om vælgerens valgkort eller brevstemme er afleveret til afstemningsstedet.

Hvis vælgerens brevstemme ikke kan findes frem, må det efter ministerets opfattelse kunne lægges til grund, at registreringen af vælgeren som havende brevstemt er en fejl, og vælgeren skal have adgang til at stemme. Dette beror ikke på en vurdering af vælgerens troværdighed.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 12. kreds, Tårnby, indeholder på side 5 bemærkninger om, at det på et valgsted kl. 9.28 ikke var muligt at udprinte (erstatnings)valgkort samt scanne valgkort ved bordene. Valget blev sat på pause og kørte igen kl. 9.35. En vælger, som ikke kunne få sit valgkort printet, forlod valgstedet og ville stemme senere. På et valgsted oplyste en vælger ved udgangen til stemmelokalet, at hun havde fået to stemmesedler, undladt at gøre opmærksom på det og lagt begge stemmesedler i stemmekassen.

På side 27 i valgbogen er der en bemærkning om, at der på et andet valgsted er afgivet en stemme mere, end der er krydser i valglisten. Man formoder, at en vælger ved en fejl har fået udleveret to stemmesedler og lagt begge sedler i stemmekassen.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 1. kreds, Gentofte, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en ældre vælger faldt på trappen på et valgsted og blev kørt til tjeke på hospitalet. På et valgsted mente en vælger, at der var afkrydset på en stemmeseddel. Vælgeren fik ombyttet sin stemmeseddel.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 2. kreds, Lyngby, indeholder på side 4 en bemærkning om, at en vælger på valgstedet Engelsborg blev afvist i systemet Digital Valgliste, da vælgeren allerede var registreret som havende stemt kl. 12.47. En anden havde tilsyneladende vist legitimation og fået udleveret erstatningsvalgkort. Derved kan en person have stemt uretmæssigt.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 4. kreds, Rødovre, indeholder på side 4 en bemærkning om, at en stedfortræder, der var indkaldt til valgbestyrelsesmødet den 10. juni 2024, grundet akut indkaldt møde i Børne- og Ungeudvalget ikke kunne deltage. Da stedfortræder er personlig, blev anden suppleant ikke indkaldt.

På side 5 i valgbogen er der bemærkninger om en hændelse på de tre valgsteder i Herlev Kommune. Mellem kl. 9 og 10 var fremmødere registrering fra et tidligere valg ved en fejl ikke fjernet fra PC-B og PC-C [betegnelsen for de PC'er med den digitale valgliste, der anvendes ved de valgborde, hvor vælgerne henvender sig og får skannet valgkortet, ministeriets tilføjelse]. KMD instruerede kommunen i at rette fejlen. Dette medførte kortvarig overgang til manuel valgliste. Fejlen bevirkede desuden, at brevstemmerne skulle registreres på ny. Dette forhold var kommunen ikke blevet vejledt om af KMD. Kommunen blev opmærksom på dette, da en vælger, der havde brevstemt, mødte op og forsøgte at afgive stemme på ny, hvilket var muligt, da brevstemmerne ikke var blevet registreret på ny. Vælgeren oplyste dog selv at have brevstemt, hvorfor der ikke blev udleveret stemmeseddel. Man havde dialog med vælgeren, som efterfølgende forlod stedet. På baggrund af dette kontaktede kommunen KMD, som oplyste, at de fejlagtigt ikke havde instrueret i særskilt genregistrering af brevstemmerne. Efter udbedring af fejlen overgik valghandlingen på ny til Digital Valgliste.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 5. kreds, Hvidovre, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en valgtilfordnet forlod valgstedet kl. 9.10, da hun ikke måtte sidde ved valgbordet, som hendes partiformand havde lovet. Hun blev tilbudt plads ved bordet, men afslog og gik. En vælger påtalte, at den røde blyant har samme farve som på vejledningen om, hvordan krydset sættes. Farverne kan misforstås og kan sende forkerte signaler.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at der er modtaget en valgklage fra en vælger i Hvidovre Kommune over anvendelsen af røde blyanter. Der henvises til ministeriets udtalelse vedrørende valgklage fra Jonas Hofland.

Valgbogen indeholder på side 5 endvidere en bemærkning om, at alt netværk gik ned på et valgsted kl. 13.55. Valgbord 2 bippede et valgkort lige inden nedbrud og var i tvivl, om afmærkningen var registreret. Vælgeren ventede ikke på, at netværket fungerede igen, og fik derfor ikke udleveret stemmesedlen. Derfor er der en difference på 1 i stemmeseddelregnskabet for dette valgbord.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 6. kreds, Brøndby, indeholder på side 5 og på et vedlagt tillæg bemærkninger om to forskellige episoder, hvor en vælger ved en fejl fik udleveret en stemmeseddel og stemte, selv om vælgeren hørte til et andet valgsted. I det ene tilfælde er det angivet, at det andet valgsted blev orienteret om hændelsen. En borger beklagede sig over manglende skiltning ved vejen ved et valgsted. En vælger mødte op på valgstedet Brønden, selvom vælgeren hørte til valgstedet Søholthallen. Vælger ønsker at stemme på Brønden, da gangstier til Brønden med rollator er sikrere end til Søholthallen. Vælger blev vejledt om, at der ikke kunne ændres på valglisten, men blev tilbudt en taxabon til Søholthallen. Dette ønskede vælgeren ikke at modtage og angav ikke at ville stemme. Om forløbet af stemmeoptællingen på et valgsted er det oplyst, at flere stemmesedler havde røde blækpletter fra de røde kuglepenne. På et valgsted gik alarmer i gang på grund af en bagdør, der var blevet åbnet af en tilfordnet. Et par borgere fra en anden kommune ville gerne stemme. De blev afvist og fik forklaret reglerne. De mente, at de i 2019 havde stemt i Brøndby, så de var noget utilfredse. På et valgsted blev der kl. 19.53 ringet til politiet på grund af unge mennesker, der chikanerede foran valgstedet og sparkede på døren til aflåste arealer. På et valgsted ville en borger med østrigsk statsborgerskab gerne stemme. Vedkommende havde ikke søgt optagelse på valglisten og blev afvist.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 7. kreds, Taastrup, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger på et valgsted oplyste at være henvist fra Rådhuset. Vælgeren skal stemme på et andet valgsted. Vælgeren forlangte det noteret. En vælger ville ikke oplyse fødselsdato eller fremvise sundhedskort. Vælgeren forlod valgstedet uden at afgive stemme. Der opstod en misforståelse, da vælgeren skulle oplyste sin fødselsdato. Vælgeren følte sig krænket. Valgstyrerformanden blev orienteret. På et valgsted blev der udleveret to stemmesedler til en vælger. Der er fejlskannet et valgkort, som efterfølgende slettes i systemet.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 8. kreds, Ballerup, indeholder på side 4 en bemærkning om, at yderdørene på et valgsted låste, så de måtte stå åbne. Lyset i stemmerummene blinkede, når printer blev brugt.

På side 5 indeholder valgbogen bemærkninger om, at en valgstyrer på et valgsted ser to personer komme ud af samme stemmerum. Man kender ikke årsagen. På et valgsted var der netværksfejl kl. 19.55. Manuel

valgliste blev taget i brug. Seks vælgere stemte, og deres valgkort blev efterfølgende skannet ind, da netværket kom igen. Ved et valgsted blev der afbrændt papir foran bygningen, og en person blev sendt væk. På et valgsted gjorde en valgstyrer indsigelse mod valgplakater, der var synlige fra valgstedet. Han blev gjort opmærksom på, at de hang uden for matriklen. Valgstyrformanden besluttede ikke at fjerne dem. En vælger kom med fuldmagt fra hustruen for at stemme for hende. Han fik afslag og fik valgkortet med retur. En vælger kom med en tidligere nabos valgkort, da vælgeren passede naboens postkasse. Valgkortet blev lagt til side. En vælger gjorde opmærksom på, at det ikke er juridisk bindende at underskrive med rødt, og ville klage over brug af røde kuglepenne. På et valgsted blev stemmestatus opdateret for to personer, da en brevstemme var registreret på den forkerte person. På et valgsted blev der fjernet en ulovligt opsat plakat. En vælger blev tilføjet på valglisten på valgdagen. En vælger var flyttet efter skæringsdatoen og blev afvist. En vælger blev afvist, da vælgeren skulle stemme på et andet valgsted. En vælger blev afvist, da vælgeren havde brevstemt. På et valgsted blev nogle plakater vendt pga. placeringen. En borger blev afvist, da vedkommende ikke var på valglisten.

På side 27 indeholder valgbogen en bemærkning om, at en difference mellem antal angivne stemmer og antal fremmødte vælgere ifølge valglisten skyldtes, at brevstemmerne ikke var medregnet på valgaftenen. På et valgsted var der en brevstemme mere end antal konvolutter. Der må have været to brevstemmer i en konvolut.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 1. kreds, Helsingør, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger var utilfreds med ikke at være på valglisten, da han havde stemt til kommunalvalget. En vælger blev stoppet i at tage stemmesedlen med sig og rev den i stykker. En væрге mødte undrende op med et valgkort til en person med psykisk handicap. En vælger ønskede ikke at oplyse sin fødselsdato og fik derfor ikke udleveret en stemmeseddel. Vælgeren gik uden at stemme. En vælger mødte op kl. 20.03 og blev afvist, da valgstedet var lukket kl. 20.01.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 2. kreds, Fredensborg, indeholder i et tillæg til side 5 bemærkninger om, at en tysk vælger, som ikke var opført i CPR med valgret, blev oprettet i valglisten på valgstedet Niverød. Vælgerens ansøgning om optagelse på valglisten var modtaget rettidigt og bekræftet. Valgkort blev herefter udskrevet. På valgstedet var to PC'er til den digitale valgliste låst kl. 9.45. It blev tilkaldt og løste problemet. Der blev udleveret en stemmeseddel for meget, da den sad fast på en udleveret stemmeseddel. Den blev dog fundet i forbindelse med optællingen, da den fortsat var klistret sammen med den udleverede stemmeseddel.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 3. kreds, Hillerød, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger blev vred over, at han ikke kunne finde den, han ønskede at stemme på, på listen. Han krøllede stemmesedlen sammen og smed den i skraldespanden. Stemmesedlen blev samlet op og lagt i urnen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at det ikke er i overensstemmelse med valglovgivningen at lægge en stemmeseddel i stemmekassen imod vælgerens ønske. Det korrekte i den konkrete situation havde efter ministeriets opfattelse været at betragte stemmesedlen som tilbageleveret af vælgeren.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 4. kreds, Frederikssund, indeholder på side 83 en bemærkning om, at et valgsted havde problemer med valgsystemet lige efter åbning af valget. Kl. 10 blev afstemningen sat på pause, mens systemudfordringer blev afhjulpet. Kl. 10:30 blev afstemningen genoptaget.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 6. kreds, Rudersdal, indeholder på side 4 en bemærkning om, at en kvinde stemte med ægtefællens valgkort. Det blev opdaget, da han ville stemme. Manden virkede troværdig og stemte. På et valgsted erfarede man, at en stemmeseddel blev udleveret uden modtagelse af valgkort. En vælger blev henvist til at stemme i København. Vælgeren kom retur fra København, da København mener, at han skal stemme her. Den pågældende er optaget på valglisten i København, da flyttested hertil er den 31.05.2024. Et kærestepar blev afvist i at kunne stemme i samme rum. Et valgsted blev rømmet kl. 15 på grund af en brandalarm. Seks vælgere forlod stedet uden at stemme inden genåbning kl. 15.10.

Rudersdalkredsen har efterfølgende over for Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyst telefonisk, at man har positivt kendskab til, at én vælger vendte tilbage og stemte senere, mens man ikke har oplysning om de øvrige fem.

Valgbogen for Bornholms Storkreds, 1. kreds, Rønne, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en valgtilforordnet aldrig mødte frem.

Valgbogen for Bornholms Storkreds, 2. kreds, Aakirkeby, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en tysk mand henvendte sig og sagde, at han havde ansøgt om at stemme, men ikke fået svar. Folkeregisteret blev kontaktet med oplysninger om navn og cpr-nr. Folkeregisteret oplyste, at de havde ansøgningen, og at han var stemmeberettiget. Vælgeren blev optaget på valglisten, fik udskrevet valgkort, stemte og forlod afstemningsstedet. Folkeregisteret henvendte sig efterfølgende om, at der var taget fejl af navnet, idet en anden vælger havde samme fornavn. Valgsekretariatet er underrettet om hændelsen. Det vil fremadrettet blive tillagt større opmærksomhed, at både navn og cpr-nr. er korrekt, så lignende hændelser ikke gentages.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 2. kreds, Guldborgsund, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en EU-borger med bopæl i Guldborgsund Kommune havde søgt om optagelse på valglisten med Digital Post den 5. april 2024. Vælgeren havde ikke modtaget valgkort, men fremviste dokumentation for fremsendelse af ansøgning. Folkeregisteret blev kontaktet. De havde ikke modtaget ansøgningen, og der blev ikke udleveret stemmesedel. Folkeregisteret undersøger sagen nærmere.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 3. kreds, Vordingborg, indeholder på side 4 bemærkninger om, at valgbestyrelsen havde besluttet, at vælgere mellem 18-29 år fik opfordring om at gøre brug af deres stemmeret. Valgbestyrelsen havde også besluttet, at to fra valgbestyrelsen deltog ved gennemgangen af brevstemmer forud for valgdagen.

På side 5 indeholder valgbogen bemærkninger om, at en borger henvendte sig for at stemme sammen med sin ægtefælle. Borgerens mand var uden tale og sprog. Borgeren ville "stemme" for ham uden andres tilstedeværelse. Det blev i første omgang afvist, at manden kunne stemme, da han ikke kunne udtrykke sig ifølge hustruen. Efter afvisning kom hustruen ind igen og bad om klagevejledning. Efter nærmere overvejelser blev det godkendt, hvis manden var i stand til at nikke "ja" til, at hustruen måtte sætte kryds. To personer fra valgstedet gik ud til bilen, og hustruen hjalp manden med at stemme. Forinden havde han nikked ja til spørgsmålet. Hustruen fik klagevejledning.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet henviser til ministeriets udtalelse vedrørende valgklage fra Albert og Nana Iversen.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 4. kreds, Næstved, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger var fremmødt, før valgstedet åbnede. Vælgeren smed valgkortet ud og gik i vrede. En vælger var ikke på valglisten og blev henvist til sin hjemkommune. På et valgsted afgav en vælger sin stemme i en bil (vognstemme). En borger uden valgkort blev sendt til et andet valgsted, hvor det viste sig, at han var tysk statsborger og ikke havde ansøgt om at kunne stemme. En vælger var flyttet fra Grønland til Danmark den 1. juni 2024, men var ikke på valglisten. Folkeregisteret registrerede vælgeren. En vælger mere blev oprettet manuelt på valglisten. En vælger mødte uden valgkort, men med sundhedskort med bopæl i kommunen. Han var ikke på valglisten. Folkeregisteret oplyste, at han skulle stemme på et andet valgsted, hvortil han blev henvist. En vælger var udrejst, og valglisten blev rettet. På et valgsted blev et valgbord lukket midlertidigt, indtil en difference blev fundet. Efter formanden havde spurgt, om flere ønskede at afgive stemme kl. 20, og valget blev erklæret lukket, kom en vælger kl. 20.04. Han blev afvist og reagerede med fagter uden for valgstedet.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 5. kreds, Faxe, indeholder på side 4 bemærkninger om, at brevstemmegennemgang forud for valgdagen varetages af mindst to medlemmer fra valgbestyrelsen. En medarbejder i kommunens forvaltning blev bemyndiget til at attestere valgbogen og foretage evt. midlertidige lodtrækninger, således at Danmarks Statistik foretager de endelige. I Faxe Kommune havde hjemmeplejens omdeling af ansøgningskemaer til borgere om muligheden for at stemme i eget hjem været mangelfuld. Identificerede berørte borgere blev kontaktet og fik tilbud om kørsel til valgstedet. Det samme gælder en beboergruppe, som ikke havde fået tilbud om at stemme på plejehjemmet.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 6. kreds, Køge, indeholder i et bilag til side 5 bemærkninger om, at ingen pc'er virkede ved afstemningens åbning kl. 9 på et valgsted. Det blev forsøgt løst uden held. Valget startede derfor først kl. 9.10, hvor der blev brugt manuelle valglisten. Alle pc'er virkede igen kl. 10.15. Alle valgkort blev scannet, og det hele stemte. På et andet valgsted var der også it-problemer ved opstart af afstemningen. Der blev anvendt manuelle valglisten i tidsrummet kl. 9.00-9.22. Valgkortene blev indscannet efterfølgende. Kl. 11.30 blev en vælger afhentet med ambulance, efter vedkommende faldt om. Flere valgtillforordnede forlod valgstedet i løbet af dagen pga. reduktion i antal valgborde. Dette blev afstemt

med valgsekretariatet og valgstyresformand. En valgstyresformand forlod valgstedet, da optællingen startede. Vedkommende blev ringet tilbage til valgstedet. En valgstyresformand meddelte ved valgets start, at han ikke kunne blive hele dagen. En politisk valgtillidsordnede blev valgstyresformand i stedet. Ved modtagelse af brevstemmer på et valgsted manglede en blå kuvert med brevstemmeseddel.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 7. kreds, Greve, indeholder på side 5 en bemærkning om, at der på et valgsted i Solrød blev fundet et valgkort i en stemmeurne.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 8. kreds, Roskilde, indeholder på side 5 en bemærkning om, at tre ikke-danske statsborgere mødte op for at stemme, men ikke var registreret på valglisten. En vælger, der havde brevstemt, blev flyttet fra valglisten i Roskilde Bymidte til valglisten i Trekroner, idet brevstemmen pga. en administrativ fejl befandt sig der. [Brevstemmen talte således med, ministeriets bemærkning]. En vælger mødte op med to identiske valgkort. Vælgeren stemte, og det ekstra valgkort blev destrueret.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har sammen med Roskilde Kommune og KMD undersøgt, hvordan en vælger kan have været i besiddelse af to identiske valgkort. Efter at have undersøgt de to valgkort har KMD oplyst, at det ene valgkort er udskrevet af kommunens borgerservice, formentlig fordi vælgeren har henvendt sig om ikke at have modtaget valgkort. Borgerservice kan i sådan et tilfælde udskrive et erstatningsvalgkort fra valgsystemet. Hvis begge valgkort var blevet skannet på valgstedet, ville der være kommet en besked på skærmen til valglisteføreren om, at der ikke måtte udleveres en stemmeseddel, fordi vælgeren allerede havde stemt. Vælgeren har derfor ikke haft mulighed for at stemme to gange.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 9. kreds, Holbæk, indeholder på side 5 en bemærkning om, at der på et valgsted var et teknisk problem i opstarten med den digitale valgliste. Manuel valgliste blev anvendt frem til kl. 10.07. Herefter blev den digitale valgliste taget i brug igen og blev ajourført i forhold til en manuel valgliste. På et valgsted blev der indgivet en klage i forbindelse med hjælp fra ægtefælle til stemmeafgivning. Valgstedet oplyste reglerne for hjælp til stemmeafgivning og bistod med stemmeafgivningen. Klage er indsendt til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet henviser til ministeriets udtalelse vedrørende valgklage fra Hans Simonsen og Hanne Duelund Larsen.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 10. kreds, Kalundborg, indeholder på side 83 en bemærkning om, at alt forløb godt og uproblematisk.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 11. kreds, Ringsted, indeholder på side 4 bemærkninger om, at der på flere valgsteder var 1-3 vælgere, der var gået fra valgstedet med deres stemmeseddel. På et valgsted må to vælgere have fået udleveret hver to stemmesedler.

På side 27 i valgbogen er der en bemærkning om, at der på et valgsted er ændret i antal fremmødte efter optælling af valgkort. Det konkluderes, at man har glemt at skanne flere valgkort.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 12. kreds, Slagelse, indeholder på side 4 bemærkninger om, at der er truffet afgørelse om optagelse af en EU-borger på valglisten med virkning for valget i 2029, da ansøgningen først blev indgivet den 30. maj 2024 [fristen var den 6. maj 2024, ministeriets bemærkning]. Afgørelsen registreres i CPR i den tro, at systemet selv beregner, at afgørelsen først skal have virkning for valget i 2029. Den 6. juni 2024 konstateres det i forbindelse med andre manuelle rettelser af valglisten, at EU-borgeren er blevet optaget på valglisten for det aktuelle valg. Folkeregistret ringede til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som oplyste, at vælgeren skulle forblive på valglisten og kunne stemme ved valget.

En ægtefælle ønskede at stemme for hustruen, der var indlagt. Han havde fuldmagt med, men blev afvist og accepterede dette.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker i relation til sagen om optagelse af EU-borgeren på valglisten, at ministeriet ved brev af 9. februar 2024 instruerede kommunerne i behandling af ansøgninger om optagelse på valglisten fra herboende EU-borgere. Ministeriet oplyste bl.a. følgende i brevet, som havde et antal standardafgørelser som bilag:

”Brev B skal anvendes fra og med lørdag den 25. maj 2024, og indtil valgdatoen for Europa-Parlamentsvalget i 2029 er fastsat. Brevet skal således sendes til de EU-borgere, der optages på valglisten med virkning for valget i 2029. Kommunen skal dog først begynde at optage de pågældende personer

på valglisten efter den 9. juni 2024. Kommunen skal indberette afgørelser om optagelse på valglisten til CPR.” [understregning tilføjet]

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan endvidere bekræfte, at ministeriet vejledte som beskrevet i valg-bogen, da ministeriet blev kontaktet telefonisk af Slagelse Kommune. Når borgeren således faktisk var blevet optaget på valglisten og (antageligt) havde modtaget valgkort, kunne kommunen efter ministeriets opfattelse ikke slette vælgeren fra valglisten igen.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 4. kreds, Assens, indeholder på side 5 bemærkninger om, at flere vælgere udtrykte utilfredshed med manglende parkeringsmuligheder ved et valgsted. Der blev i tilknytning til idrætscenteret, hvor valgstedet lå, afholdt et stort hundestævne, som optog p-pladserne indtil ca. kl. 12.00. En vælger smed sin stemmeseddel, da hans ægtefælle ikke var registreret på valglisten. Stemmesedlen blev registreret som en blank stemme, da det ikke var muligt at genfinde vælgeren.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at det ikke er i overensstemmelse med valglovgivningen at lægge en stemmeseddel i stemmekassen imod vælgerens ønske. Det korrekte i den konkrete situation havde efter ministeriets opfattelse været at betragte og registrere stemmesedlen som tilbageleveret af vælgeren.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 5. kreds, Middelfart, indeholder på side 5 bemærkninger om, at TV2 havde fået accept til at filme på et valgsted i salen og udenfor på betingelse af samtykke. Valgstyrerformanden orienterede alle vælgere i salen om, at der blev filmet, og at det var muligt at forlade salen inden, ligesom alle vælgere var orienteret om optagelser inden indgang til salen. Varighed ca. 5 minutter. TV2 har optaget interviews med vælgere efter samtykke uden andre i baggrunden. En vælger nåede ikke ud, inden optagelsen startede, og blev vred herover, da han ikke havde givet samtykke. TV2 har lovet at klippe pågældende ud efter aftale med valgstyrerformanden og flere tilfornede. Optagelserne foregik kl. ca. 13.05.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 7. kreds, Svendborg, indeholder på side 5 bemærkninger om, at nogle pro-palæstinensiske aktivister uden for et valgsted blev bedt om at forlade området. De gik uden nogen problemer. En vælger henvendte sig for at stemme. Vedkommende havde modtaget bekræftelse, men var ikke på valglisten. Vælgeren blev optaget på listen. En tysk statsborger blev afvist, da han ikke havde ansøgt og derfor ikke var optaget på valglisten. På et andet valgsted var en tysk statsborger ikke på valglisten. Borgerservice oprettede vælgeren, men alligevel skulle det også gøres på valgstedet.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 8. kreds, Faaborg, indeholder på side 4 en bemærkning om, at der på et af Faaborg-Midtfyn Kommunes Borgerservicecentre ved en fejl var blevet udleveret brevstemmemateriale til brug ved folketingsvalg. Det forkerte brevstemmemateriale er blevet benyttet i mindst 29 og højst 100 tilfælde. Kommunen har været i dialog med ministeriet om, hvordan situationen skal håndteres. Ministeriet har meddelt, at eventuelle brevstemmesedler i Faaborgkredsen, som måtte blive opdaget i forbindelse med optællingen og bedømmelse af stemmesedlerne, er gyldige, medmindre de måtte være ugyldige af andre årsager.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet henviser til afsnit 5, hvor spørgsmålet er nærmere behandlet.

På side 5 indeholder valgbogen en bemærkning om, at fire vælgere var registreret som havende brevstemt. Ingen brevstemme kunne fremfindes på disse vælgere. De fik derfor lov til at stemme.

Valgbogen for Sydjyllands Storkreds, 1. kreds, Sønderborg, indeholder på side 27 en bemærkning om, at der er uoverensstemmelser i stemmeseddelregnskabet (+/- 2) på otte valgsteder, og at der er uoverensstemmelser mellem antal afgivne stemmer og antal vælgere afmærket i valglisten (+/- 2) på seks valgsteder.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at der ifølge kredsens valgbog samlet set ikke er nogen difference for kredsen, idet antal afgivne stemmer og antal vælgere afmærket i valglisten er identisk.

Valgbogen for Sydjyllands Storkreds, 2. kreds, Aabenraa, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en hoveddør på et valgsted var lukket automatisk, hvilket betød, at det ikke var muligt at overvære optællingen. En vælger fik udleveret stemmeseddel, men valgkortet blev ikke skannet. Vælgeren tog valgkortet med hjem. To vælgere fik lov til at stemme ved fremmøde, selvom de havde brevstemt. Brevstemmemarkeringen blev fjernet i valglisten. Brevstemmerne blev taget fra, og antal brevstemmer på valgstedet blev nedjusteret. En vælger præsenterede sig som valgobservatør fra Udenrigsministeriet. Han stillede en række spørgsmål til valget, og politiet er efterfølgende gået ind i sagen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fået oplyst fra Aabenraa Kommune, at sagen fortsat er under behandling hos politiet.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 3. kreds, Tønder, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en tysk statsborger på et valgsted blev afvist fra at stemme, da han ikke var optaget på valglisten. Der blev truffet skriftlig afgørelse med begrundelse og givet mundtlig klagevejledning. På et andet valgsted blev to tyske statsborgere afvist fra at stemme, da de ikke var optaget på valglisten. På et tredje valgsted blev en EU-borger afvist fra at stemme, da vedkommende ikke stod på valglisten og havde indsendt ansøgning herom efter fristudløb. På et valgsted fik en vælger ved en fejl udleveret to stemmesedler, som blev lagt i stemmeurnen.

På side 27 indeholder valgbogen en bemærkning om, at der ved en fejl under den foreløbige optælling blev angivet antallet af stemmeberettigede i stedet for antallet af fremmødte vælgere ifølge valglisten. Tallet er korrigeret i forbindelse med fintællingen, så antallet af vælgere, der ifølge valglisten har afgivet stemme, udgør 205, i stedet for 414.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 4. kreds, Esbjerg By, indeholder på side 5 en bemærkning om, at da valgbehandlingen skulle starte, virkede valgbordspc'erne ikke. Den manuelle valgliste blev taget i brug. Pc'erne blev genstartet, og så virkede de igen. Alle valgkort blev scannet ind, så statistikken passer.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 5. kreds, Esbjerg Omegn, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en valgstyrrer forlod valgstedet, inden afstemningsbogen var underskrevet, selvom hun fik besked på, at hun skulle være til stede. En vælger afleverede sit valgkort og blev registreret i valglisten. Derefter scannede valglisteføreren valgkortet på ny, hvorefter systemet meddelte, at der ikke kunne udleveres stemmeseddel. Vælgeren forlod valgstedet uden at få udleveret stemmeseddel og uden at få tilbageleveret valgkortet.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 6. kreds, Varde, indeholder på side 5 bemærkninger om, at to borgere var udsendt og havde fået oplyst fra ambassaden, at de kunne stemme, når de var i Danmark. De havde ikke søgt om at blive optaget på valglisten. En vælger havde ophængt læserbreve, som blev fjernet kort tid efter. En tysk statsborger bosiddende i Danmark i 24 år mente ikke at have fået besked om at blive optaget på valglisten. De var fem personer, der var berørt af samme problem. En vælger var utilfreds med at oplyse sin fødselsdato. En mor ønskede at gå med sin myndige søn ind i stemmerummet. Han valgte at udpege sin mor til at være hjælper samt en myndighedsperson. En vælger har afgivet stemme for sin bror på fuldmagt.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har anmodet Varde Kommune om at redegøre for episoden, hvor en vælger afgav stemme for en anden vælger ved fuldmagt. Ministeriet har i den forbindelse henvist til, at det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1, jf. folketingsvalglovens § 47, 1. pkt., at valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet.

Varde Kommune har oplyst, at en vælger mødte frem med fuldmagt til at stemme for sin bror. En valgstyrrer på valgstedet kendte personligt begge personer og kunne fastslå identiteten. Fuldmagten blev fremvist til valgstyrrerformanden og valgstyrreren.

Varde Kommune har videre oplyst, at valgstyrrerformanden for det pågældende valgsted er blevet orienteret om, at ingen vælgere må stemme på vegne af andre, selv med en fuldmagt, og at afstemningen med fuldmagt dermed ikke var lovlig i henhold til folketingsvalglovens § 47, 1. pkt. Til fremtidige valgbehandlinger vil alle formænd inden valget få en endnu grundigere introduktion i, at afgivelse af stemme kun kan ske ved personligt fremmøde.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse er episoden udtryk for en klar og grov overtrædelse af valglovgivningen. Det er efter ministeriets opfattelse af central betydning for valgets integritet og for stemmehemmeligheden, at ingen afgiver stemme på vegne af andre. Ministeriet har noteret sig Varde Kommunes oplysning om, at der ved fremtidige valg vil blive givet endnu grundigere instruktion om reglerne.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 8. kreds, Vejle Nord, indeholder på side 4 og 5 bemærkninger om, at en ældre vælger klagede over adgang via trappen. Elevatoren var ude af drift i en periode. På et valgsted gik en brevstemme itu ved åbning. Den blev sat sammen med tape. På et valgsted gik brandalarmen i

valglokalet kl. 15.09. Én person blev tilbage. Valgstyrerformanden afbrød afstemningen og genoptog den kl. 15.11.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 9. kreds, Vejle Syd, indeholder på side 5 og 6 bemærkninger om, at en stemmeseddel blev revet i stykker og efterfølgende tapet sammen. På et valgsted kunne en vælger ikke finde ind til valgstedet/stemmelokalet.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 10. kreds, Fredericia, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger tog sin søn på 18-19 år med ind i stemmerummet, hvilket han blev nægtet på en pæn måde. Vælger blev meget ophidset over dette og fremsagde truende sætninger og nedværdigende sprogbrug over for de tilstedeværende. Da valgstedet sagde, de ville kontakte politiet, valgte vælgeren at forlade valgstedet. En vælger havde brevstemt og blev meget vred over, at han ikke efterfølgende kunne trække brevstemmen tilbage. På et valgsted virkede den digitale valgliste ikke fra kl. 9. Valget blev igangsat med manuel kontrol af, om vælgere måtte stemme, via valglisten og folkeregistret. Kl. ca. 10.45 virkede valglisten. Alle vælgere, der havde stemt, blev scannet ind i den digitale valgliste, og køen på valgstedet var afviklet. Resten af dagen forløb uden problemer.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 11. kreds, Kolding Nord, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en hollandsk statsborger ønskede at stemme, men ikke havde ansøgt om at blive optaget på valglisten. Borgeren blev vejledt om klagemulighed. På et andet valgsted blev der ved et af bordene udleveret dobbelt stemmeseddel til en vælger. Derfor er der en difference på én stemmeseddel.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 12. kreds, Kolding Syd, indeholder på side 5 bemærkninger om, at udenlandske statsborgere mødte op uden at have søgt om at være stemmeberettiget. Ved det ene valgbord på et valgsted manglede et valgkort i valgkort-kassen. En vælger havde været til stede kl. 15:23-15:36. Det vides ikke, om vælgeren har fået valgkortet med hjem. Affald er rodet igennem, uden at det er fundet. Ved valgbord 2 på et valgsted manglede der et valgkort, som ikke er sat i kassen. Måske er det udleveret til vælger igen. Antal afmærkede vælgere i valglisten og antal stemmesedler stemmer.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 13. kreds, Haderslev, indeholder på side 4 bemærkninger om, at flere EU-borgere, der ikke var optaget på valglisten, mødte op. De blev vejledt om at søge i Borgerservice til næste valg. Det var et generelt problem, at der ikke var det antal stemmesedler i pakkerne, som var angivet af trykkeriet. Der var desværre konstateret fejl i valgsted på valgkortet til distrikt Fjelstrup. Vælgere er oplyst om fejlen via brev sendt med digital post og via kommunens hjemmeside. Derudover er der lavet opslag på flere lokationer lokalt, opslag på lokal hjemmeside og Facebooksiden samt annonce i den lokale avis.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at kommunens fejl på valgkortene er nærmere omtalt i afsnit 10.

På side 5 i valgbogen er der bemærkninger om, at der var udfordringer med den digitale valgliste på et valgsted, hvor pc'erne kom op at køre kl. 9.30. Papirvalglisten var i brug. Et andet valgsted havde kortvarigt strømsvigt, og papirvalglisten var kort i brug. Adgangsforholdene for gangbesværede og handicappede på to valgsteder var ikke optimale. En medarbejder på et valgsted glemte at tage stemmesedlerne med ind til afleveringsstedet på valgaftenen. Det blev hurtigt opdaget, og stemmesedlerne blev staks hentet. De var pakket forsvarligt, og der var ikke tegn på, at poserne var blevet åbnet. På et valgsted havde en vælger sin ægtefælles valgkort med, som ved en fejl blev scannet og godkendt. Det blev opdaget, inden stemmesedlen blev udleveret. Vælgeren havde sit eget valgkort med og fik herefter udleveret en stemmeseddel. På samme valgsted stod en vælger fejlagtigt registreret som havende brevstemt. Fejlen blev fundet, og vælgeren fik udleveret stemmeseddel.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 1. kreds, Aarhus Syd, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger indgav en valgklage til Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. en indsamling ved valgstedet Mårset Skole. Indsamleren havde ikke fået tilladelse til indsamlingen, og den blev omgående bragt til ophør. På et valgsted havde valglisteføreren ved en fejl nummereret ca. 20 stemmesedler. Efter kontakt til Indenrigs- og Sundhedsministeriet blev det konkluderet, at stemmesedlerne skulle anses for gyldige.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet henviser for så vidt angår den omtalte valgklage til ministeriets udtalelse vedrørende valgklage fra Anna Madsen.

Om nummerering af stemmesedler kan det oplyses, at følgende fremgår af Indenrigs- og Sundhedsministeriets valgvejledning:

”Der er [...] ikke noget i vejen for, at der i valglisten af praktiske årsager sættes et nummer ud for vælgere, efterhånden som de møder op for at stemme på valgdagen, og at samme nummer påføres den pågældende vælgers valgkort.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal dog indskærpe, at de stemmesedler, der udleveres til vælgere, ikke må påføres et nummer eller nogen anden form for påskrift før udleveringen til vælgeren.

Valgstyrerne og de tilfornordnede vælgere skal gives klare instrukser herom.”

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan bekræfte, at ministeriet på valgdagen telefonisk vejledte Aarhus Kommune som beskrevet i valgbogen. Ministeriet henviste til, at ministeriet i forbindelse med en valgklage, som er gengivet i beretning nr. 4 om klager i forbindelse med folkeafstemningen den 25. maj 2014 om en fælles patentdomstol afgivet af Folketingets Udvalg til Valgs Prøvelse den 4. juni 2014, har udtalt, at reglerne om en stemmesedels ugyldighed på grund af påskrift eller andet særpræg er rettet mod den situation, hvor vælgeren påfører stemmesedlen særpræg i form af påskrift el.lign., og at ministeriet ikke finder, at en tilfornordnet vælgers påføring af nummerering, som sker uden vælgerens medvirken, indebærer, at den pågældende stemmeseddel af den grund vil være ugyldig som følge af dette særpræg.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 7. kreds, Randers Syd, indeholder på side 5 bemærkninger om, at der på et valgsted var tekniske problemer ved opstarten. Man startede derfor op med papirvalglisten. En vælger i kørestol var utilfreds med håndtering af "vognstemme" pga. manglende afskærmning fra andre vælgere.

For så vidt angår vælgeren i kørestol henviser Indenrigs- og Sundhedsministeriet til ministeriets udtalelse vedrørende valgklage fra Camilla-Kenya Julendal.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 8. kreds, Favrskov, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en britisk statsborger blev afvist, da han ikke er stemmeberettiget. På et valgsted blev tre vælgere henvist til at stemme på tidligere valgsted, da de var flyttet efter skæringsdatoen den 24. maj 2024. En borger, der ikke havde meldt adresseflytning til Danmark og derfor ikke var på valglisten, blev afvist og var indforstået hermed.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 9. kreds, Skanderborg, indeholder på side 5 en bemærkning om, at det på valgkortet er angivet, at 'fødselsdato' skal oplyses ved registrering i valglisten. En vælger nægtede at angive andet end datoen, og da der blev krævet fødselsmåned og -år, forlod han stedet i vrede uden at afgive stemme. Der var sket registrering i valglisten, og der var dermed en tilbageleveret stemmeseddel på valgstedet, hvilket giver en difference mellem kryds i valglisten og antal afgivne stemmer.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 1. kreds, Struer, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en brevstemme, der ikke var taget i betragtning, fejlagtigt blev åbnet ved optællingen og medtaget i opgørelsen, hvorfor der er én afgiven stemme mere end antallet af registrerede brevstemmer og fremmødte vælgere. Ved opstart af valget var der på et valgsted problemer med, at USB-nøglen [der løbende tager backup af valglisten, ministeriets tilføjelse] ikke kunne indlæses. Det havde ingen betydning for indscanning af valgkort, så valget kunne startes uden problemer. Der blev leveret ny USB-nøgle kl. 10.05, og problemet var løst.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 2. kreds, Skive, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger blev afvist pga. forkert valgsted. Vælgerens far var utilfreds med afvisningen og blev efterfølgende vist ud af valglokalet pga. upassende opførsel. En vælger ønskede at tage foto af stemmesedlen. Dette blev påtalt af en valgtilfornordnet. Vælgeren var utilfreds med dette.

På side 27 i valgbogen er der bemærkninger om, at en uoverensstemmelse ved optællingen fra valgaftenen på et valgsted blev fundet ved fintællingen. På et andet valgsted stemte optællingen på valgaftenen, men ved fintællingen manglede en stemmeseddel. Årsagen er ukendt.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 3. kreds, Viborg Vest, indeholder på side 4 en bemærkning om, at Viborg Kommune har været i dialog med Indenrigs- og Sundhedsministeriet efter en hændelse, hvor kommunen opdagede brevstemmemateriale til brug for folketingsvalg i kommunens "valgbar" på rådhuset. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har den 31. maj 2024 meddelt, at brevstemmer afgivet i kommunen til

valget den 9. juni 2024 kan tages i betragtning til trods for, at brevstemmerne måtte være afgivet på brevstemmemateriale til folketingsvalg, medmindre brevstemmerne af andre grunde måtte være ugyldige. Ved gennemgang og optælling af brevstemmerne blev der konstateret 0 stk. brevstemmer afgivet på brevstemmemateriale til folketingsvalg.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet henviser til afsnit 5, hvor spørgsmålet er nærmere behandlet.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 4. kreds, Viborg Øst, indeholder på side 4 den samme bemærkning som valgbogen for den ovennævnte Viborg Vest-kreds om anvendelse af forkert brevstemmemateriale.

På side 5 i valgbogen er der bemærkninger om, at enkelte vælgere mødte op mellem kl. 8 og 9 for at stemme. En vælger med både dansk og svensk statsborgerskab fremmødte med gyldigt valgkort og stod opført på valglisten. Vælgeren havde brevstemt til det svenske valg og ville vide, om han også kunne stemme i Danmark. Valgsekretariatet var i dialog med Indenrigs- og Sundhedsministeriet og fik oplyst, at Danmark og Sverige ikke udveksler oplysninger i situationen. Vælger havde ikke grund til at tro, at hans brevstemme ikke kunne tages i betragtning og ville ikke overtræde Europa-Parlamentsvalglovens § 47. Vælgeren undlod derfor at stemme på valgdagen i Danmark.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at ministeriet på valgdagen blev kontaktet telefonisk af Viborg Kommune vedrørende vælgeren med dobbelt statsborgerskab og vejledte om, at det er strafbart at afgive stemme både ved valget i Danmark og i en af de øvrige EU-medlemsstater, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 47.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan i øvrigt oplyse, at Danmark (i form af ministeriet) udveksler oplysninger med de andre medlemsstater om herboende EU-borgere, der efter ansøgning er optaget på valglisten. Dette sker efter en procedure, der er fastlagt i henhold til Rådets direktiv 93/109/EF af 6. december 1993 som ændret ved Rådets direktiv 2013/1/EU om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere. Proceduren skal sikre, at EU-borgere, der bor i et andet land end det, de er statsborgere i, kun optages på valglisten i enten deres bopælsland eller deres hjemland. Danske statsborgere med bopæl i Danmark optages automatisk – uden ansøgning – på valglisten i Danmark. Sådanne borgere er i Det Centrale Personregister (CPR) registreret som danske statsborgere, uanset om de også er statsborgere i andre lande, da dette giver dem den bedste retsstilling i en række henseender (f.eks. opholdsret og valgret til Folketinget). Der findes ikke i Danmark noget register over danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab. Derfor kan Danmark ikke udveksle oplysninger med de andre EU-lande om personer med både dansk og andet EU-statsborgerskab. Af den grund kan den situation, som er beskrevet i valgbogen for Viborg Øst-kredsen, opstå, hvor en person med dobbelt statsborgerskab er optaget på valglisten og modtager valgkort i begge lande. Som anført er det imidlertid strafbart at afgive stemme ved valgene i begge lande.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 5. kreds, Silkeborg Nord, indeholder på side 4 og 5 bemærkninger om, at der i to tilfælde er blevet udpeget et nyt medlem af valgbestyrelsen, da både det ordinære medlem og stedfortræderen havde meldt afbud. På et valgsted blev der fjernet graffiti fra en stemmeboks (et partibogstav skrevet med blyant på boksen). Ved udskrivning af erstatningsvalgkort identificerede en vælger sig som mand, men dokumenterne viste kvinde. Et rejsekort dokumenterede det mandlige navn. På et valgsted ønskede en ikke-EU-borger at stemme. Der blev fjernet fem valgplakater på to valgsteder. På et valgsted var der blevet byttet om på valgkort for to ægtefæller. På et valgsted blev det konstateret, at en vælger havde fået udleveret to stemmesedler (fundet som dobbelt ved optællingen). På et valgsted tog en vælger billede af partner på vej ind i stemmeboksen. På et valgsted var stemmeboksene forsynet med forkerte opslag. Korrekt opslag kom op kl. 10.50.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har telefonisk fået oplyst af Silkeborg Kommune, at der var tale om et opslag med vejledning om, hvordan vælgeren skal sætte krydset. Opslaget var fra folketingsvalget og gav derfor korrekt vejledning til vælgerne. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har udsendt et forlæg til dette opslag, som er udformet mere pædagogisk end tidligere opslag, men dels er forlægget frivilligt at benytte for kommunerne, dels er indholdet af vejledningen den samme. Der er derfor ikke tale om, at vælgerne er blevet forkert vejledt af det "forkerte" opslag.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 6. kreds, Silkeborg Syd, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en østrigsk kvinde afleverede sit danske valgkort og oplyste, at hun havde brevstemt i Østrig. En mulepose med partilogo og kandidatnavn blev pakket væk på et valgsted. På tre valgsteder blev der fjernet i alt 35 valgplakater. På et valgsted blev en borger, der ville brevstemme, afvist (den pågældende boede i Randers). På et valgsted blev der fjernet graffiti fra en stemmeboks. Teksten var "Stem på Jens!".

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 7. kreds, Ikast, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en kvindelig vælger ville stemme med sin mands valgkort, da han – ifølge hende – havde stemt med hendes valgkort. Efter kontakt til Indenrigs- og Sundhedsministeriet ringede valgstedet til manden og fik bekræftet, at dette var korrekt. Kvinden fik derefter lov til at stemme.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at følgende fremgår af ministeriets vejledning om Europa-Parlamentsvalget:

"Vælgere, der har afgivet en brevstemme, som er taget i betragtning, kan ikke stemme ved afstemningen på valgdagen, se folketingsvalglovens § 67.

Valglisteføreren må, inden stemmesedlen udleveres, sikre sig, at vælgeren ikke er afmærket på valglisten som en vælger, der tidligere har stemt eller brevstemt, og at afmærkningen på valglisten er korrekt. Viser det sig, at vælgeren er afmærket på valglisten som en vælger, der tidligere har stemt eller brevstemt, må valglisteføreren derfor undersøge, om vælgerens valgkort eller brevstemme er afleveret til afstemningsstedet.

I særlige tilfælde, hvor en vælger på valgdagen *møder op for at stemme og nægter at have stemt tidligere på dagen*, kan det vise sig nødvendigt at undersøge, om en anden vælger ved en fejl har afleveret den pågældende vælgers valgkort. Kan det ved nærmere undersøgelse sandsynliggøres, at en vælger ved en fejl har fået adgang til at stemme med en anden vælgers valgkort med det resultat, at den retmæssige ejer af valgkortet dermed i princippet uretmæssigt afskæres fra at stemme, kan valgstyreformanden – når omstændighederne taler for det – give den pågældende vælger uden valgkort adgang til at stemme alligevel. I givet fald skal der gøres en bemærkning herom i afstemningsbogen."

På side 27 indeholder valgbogen en bemærkning om, at der fra den foreløbige optælling for et valgsted til fintællingen blev flyttet 14 stemmer fra Venstre til Liberal Alliance.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 9. kreds, Herning Nord, indeholder på side 27 en bemærkning om, at der ved fintællingen var få større korrektioner, som skyldtes kommunikationsfejl i forbindelse med indtelefonering af resultaterne.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 10. kreds, Holstebro, indeholder på side 4 og 5 bemærkninger om, at valglokalet på et valgsted var flyttet til hal 2 på grund af byfest. Samtidig med byfesten var der fodboldarrangement bag ved hallen, hvorfor der var meget pres på parkeringspladsen. Der blev opstillet skilte til parkering forbeholdt vælgere. En ældre herre påkørte bommen ind til et valgsted, hvilket ses af personale på stedet. Politiet blev kontaktet og tog over. En vælger var utilfreds med at skulle oplyse fødselsdato og ville ikke oplyse måned og år. Der blev nedtaget to valgplakater fra adgangsvejen til et valgsted på grund af synlighed fra valgstedet. Det ene parti udtrykte utilfredshed hermed.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 11. kreds, Ringkøbing, indeholder på side 4 bemærkninger om, at en person blev bedt om at forlade matriklen. Den pågældende lavede underskriftsindsamling vedrørende "Nej tak til VE-anlæg". En borger med svensk statsborgerskab fik lov til at afgive stemme ved en fejl. Vedkommende var ikke opført på valglisten, men var i besiddelse af et dansk sundhedskort. På et valgsted nægtede en valgstyrrer en borger adgang til optællingen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har oplyst følgende til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om den sidstnævnte episode:

"En borger kommer til afstemningsstedet Velling med ønske om at overvære optællingen. Vedkommende bortvises uretmæssigt af en valgstyrrer med den fra valgstyrrerens side fejlagtige begrundelse, at der ikke må være andre i optællingslokalet end valgtilforordnede. De øvrige valgstyrrere får ikke korrigeret situationen, førend borgeren havde forladt afstemningsstedet igen. I efterfølgende dialog på afstemningsstedet fastholdte den pågældende valgstyrrer sin fejlagtige opfattelse af regelgrundlaget. Det bemærkes, at reglerne omkring offentlighed i optællingen er indeholdt i såvel den mundtlige som

skriftlige vejledning af valgstyrrerformanden. Dette indgår naturligvis i kommunens egen evaluering af Europa-Parlamentsvalget med hensyn til fremtidig valgafvikling.”

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at det fremgår af folketingsvalglovens § 68, stk. 1, 2. pkt., at stemmeoptællingen er offentlig. Bestemmelsen gælder også ved Europa-Parlamentsvalg, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 28, stk. 2. Offentlighed om stemmeoptællingen er efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse et centralt element i at sikre åbenhed og transparens og dermed tillid til valgproceduren. Det er således en klar og alvorlig fejl, at en borger er blevet nægtet adgang til at overvære optællingen.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 1. kreds, Frederikshavn, indeholder på side 83 en bemærkning om, at en udlandsdansk ikke var optaget på valglisten, men at hun blev tilføjet. Det gav en difference på 1 til optællingen på valgaftenen, men det blev rettet til fintællingen.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 2. kreds, Hjørring, indeholder på side 4 bemærkninger om, at en valglistefører har sat kryds midt på siden i valglisten. Krydset blev flyttet til højre side. Dermed er der to kryds i valglisten. I øvrigt mangler et kryds i valglisten. På et andet valgsted blev der talt 19 stemmesedler i et bundt, som burde være på 25 stk. Man har ikke formået at finde de manglende 6 stk., da resten stemte.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 3. kreds, Brønderslev, indeholder på side 5 bemærkninger om, at to vælgere mødte op for at stemme i Aabybro. De fremgik ikke af valglisten. De var flyttet til en adresse i kommunen, men fremgik stadig af deres adresse i Brovst i Jammerbugt Kommune, selv om der ifølge vælgernes var registreret flytning. De var meget utilfredse. To optællere mødte ikke op til optællingen kl. 20.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 4. kreds, Thisted, indeholder på side 5 en bemærkning om, at der på to valgsteder var en vælger, som havde brevstemt, og som var afgået ved døden. Valglisten blev tilrettet, og brevstemmen blev ikke taget i betragtning. Der blev i den forbindelse konstateret en fejl i KMD's valgsystem, idet antal vælgere blev nedjusteret, mens antallet af brevstemmer ikke blev nedjusteret tilsvarende. KMD har anerkendt fejlen og vil tilrette systemet, hvis der skal afholdes flere valg med KMD's valgsystem.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 5. kreds, Himmerland, indeholder på side 5 en bemærkning om, at der på et valgsted kom en vælger i EU-trøje med kandidatnavn på ryggen. Valgstyrrerformanden bad vælgeren om at forlade valgstedet. Vælgeren blev vejledt i, at han kunne gå ud og skifte trøje og komme igen, hvis han ønskede at stemme. Det accepterede vælgeren.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at valgstyrrerne skal sørge for, at vælgere ikke bliver udsat for valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil. Det følger af folketingsvalglovens § 50, 3. pkt., der også gælder ved Europa-Parlamentsvalg, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1.

Det fremgår af Indenrigs- og Sundhedsministeriets valgvejledning (afsnit 7.6), at holdningsmæssig påvirkning fra andre vælgere er omfattet af forbuddet. Det er dog forudsat i loven, at valgstyrrerne alene skal skride ind, når manifestationerne er af en vis påtrængende karakter. At vælgere, der møder op for at stemme, bærer emblemer, mærkater el.lign. med opfordringer til at stemme på et bestemt parti eller en bestemt kandidat eller har deres mobiltelefoner, smartphones, tablets m.v. tændte, er normalt ikke i sig selv nok til, at valgstyrrerne skal skride ind.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse er det normalt heller ikke i sig selv nok til, at valgstyrrerne skal skride ind, at vælgere, der møder op for at stemme, bærer en trøje påført et kandidatnavn.

På baggrund af beskrivelsen i valgbogen af den konkrete episode er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at valgstyrreren ikke var berettiget til at bede vælgeren forlade stedet, fordi vælgeren var iført tøj med reklame for en kandidat, navnlig ikke før vælgeren havde haft mulighed for at afgive sin stemme.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 6. kreds, Mariagerfjord, indeholder på side 5 bemærkninger om, at det ved optællingen på et valgsted blev konkluderet, at to stemmesedler havde været klæbet sammen. Der var markering på den første, men den bagerste var blank. Antal afmærkede vælgere i valglisten stemmer derfor ikke med antal afgivne stemmesedler. Der er en difference på den ene stemme. På et valgsted

kom den digitale valgliste ikke op at køre fra start, og der blev brugt manuel valgliste. Da det digitale system kom op at køre omkring kl. 10.30, scannede man alle valgkort ind. I stemmeoptællingen opdagede man, at 25 af valgkortene manglede at blive scannet ind og derfor ikke indgik i antal vælgere, der ifølge valglisten havde afgivet stemme på valgdagen. De 25 stemmer er talt med i afstemningsbogen og optællingen, men er ikke scannet ind, da det først blev opdaget, efter at valget var afsluttet i systemet.

På side 27 indeholder valgbogen en bemærkning om, at der ved fintællingen for fire valgsteder blev fundet 2-5 stemmer, som havde manglet i den foreløbige optælling.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 8. kreds, Aalborg Vest, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger, der mødte frem, var registreret som havende brevstemt. Brevstemme og følgebrev blev fundet, og det blev konstateret, at følgebrevet var brugt til naboens brevstemme. Fejlen blev rettet efter kontakt med borgerservice, og vælgeren fik lov at stemme.

3. De ugyldige stemmer

Ved gennemgangen af valgbøgerne er optalt i alt 57.598 ugyldige stemmesedler, heraf 51.315 blanke stemmesedler og 6.283 andre ugyldige stemmesedler. Der henvises til tabel 2 i bilag 1.

Ugyldighedsprocenten – ugyldige stemmesedler i procent af i alt afgivne stemmesedler (2.505.381) – blev 2,30. Ved Europa-Parlamentsvalget i 2019 var ugyldighedsprocenten 1,47.

Ugyldighedsprocenten for blanke stemmesedler (51.315) blev 2,05 mod 1,16 ved valget i 2019. Ugyldighedsprocenten for andre ugyldige stemmesedler (6.283) blev 0,25 mod 0,31 ved valget i 2019. Stigningen i andelen af ugyldige stemmesedler skyldes således udelukkende en stigning i antallet af blanke stemmesedler.

Af de i alt 57.598 ugyldige stemmesedler var 53.077 afgivet på afstemningsstedet (48.498 blanke, 4.579 andre ugyldige), mens 4.521 var ugyldige brevstemmesedler (2.817 blanke, 1.704 andre ugyldige). Målt i forhold til antal gyldige stemmesedler afgivet på afstemningsstedet (2.277.765) var ugyldighedsprocenten for stemmesedler afgivet på afstemningsstedet 2,33. Målt i forhold til antal brevstemmer taget i betragtning (227.616) var ugyldighedsprocenten for brevstemmesedler 1,99.

Som det fremgår, er antallet af andre ugyldige stemmer (ikke-blanke) faldet fra 0,31 pct. i 2019 til 0,25 pct. i 2024. I 2019 var der 8.658 andre ugyldige stemmer, mens tallet ved valget i 2024 var 6.283. Set over en længere periode har andelen af andre ugyldige stemmer ligget mellem 0,20 pct. (2009) og 0,34 pct. (1999 og 2014).

Selv om der tages højde for den lavere valgdeltagelse ved valget i 2024 end ved valget i 2019, er der dog visse fald i antallet af ugyldige stemmer, der skiller sig ud. Antallet af stemmesedler, der blev bedømt som ugyldige, fordi de var afmærket med andet end et kryds, er således faldet fra 1.231 i 2019 til 194 i 2024. Antallet af stemmesedler, der blev bedømt som ugyldige, fordi de var afmærket med et overstreget, udvisket eller halvt kryds, er faldet fra 358 i 2019 til 143 i 2024. Antallet af stemmesedler, der blev bedømt som ugyldige, fordi de var afmærket med andet mærke end kryds foruden kryds, er faldet fra 463 i 2019 til 196 i 2024.

Reglerne om bedømmelse af stemmesedler blev ændret med virkning fra den 1. januar 2024. Europa-Parlamentsvalget den 9. juni 2024 er således det første valg, hvor de nye, lempede regler har været gældende.

Bogstavet X og tegnet for plus (+) er som hidtil gyldige afmærkninger på stemmesedlen. Lempelsen af reglerne indebærer, at det som udgangspunkt også er en gyldig stemmeseddel, hvis vælgeren i stedet har afmærket sin stemme på stemmesedlen med en tilsvarende afmærkning som en asterisk/stjerne (*), en helt udfyldt/helt skraveret afkrydsningsrubrik eller en cirkel om afkrydsningsrubrikken.

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at det lavere antal ugyldige stemmer, der ikke var blanke, i hvert fald delvis kan tilskrives de nye, lempede regler. Ministeriet hæfter sig navnlig ved det store fald i antallet af stemmer, der var ugyldige, fordi de var afmærket med andet end et kryds.

4. Brevstemmer, der ikke er taget i betragtning

Ved gennemgangen af valgboøgerne er optalt i alt 1.322 rettidigt modtagne brevstemmer, der ikke er taget i betragtning. Ved 2019-valget var antallet 1.981. Særligt kan nævnes, at der er et fald i antallet af brevstemmer, der ikke kom i betragtning som følge af, at den foreskrevne fremgangsmåde ikke var fulgt (udfyldning, attestation, underskrift m.v.), dvs. typisk fejl, der ikke kan tilskrives den pågældende vælger, men må tilskrives stemmemodtageren. Dem var der denne gang 492 af mod 712 ved valget i 2019. Der er også færre brevstemmer, der ikke kom i betragtning ved dette valg som følge af, at vælgeren har afgivet mere end én brevstemme. Antallet er faldet fra 377 i 2019 til 237 i 2024. Der henvises til tabel 1 i bilag 1.

Brevstemmer, der ikke er taget i betragtning, indgår ikke i opgørelsen af antal afgivne stemmer og dermed heller ikke i opgørelsen af stemmeprocenten.

Ud over de rettidigt modtagne brevstemmer, der ikke blev taget i betragtning, var der ifølge valgboøgerne i alt 15 brevstemmer, der blev modtaget på afstemningsstederne fra afstemningens begyndelse og indtil dens slutning. Disse brevstemmer blev uåbnede henlagt som ikke rettidigt modtagne og kom ikke i betragtning. Ved sidste Europa-Parlamentsvalg var dette tal 38.

5. Brevstemmer afgivet på brevstemmemateriale til andre valgtyper

Indenrigs- og Sundhedsministeriet blev den 24. maj 2024 og 6. juni 2024 kontaktet af Viborg Kommune henholdsvis Faaborg-Midtfyn Kommune i anledning af, at de to kommuner var kommet til at lade nogle vælgere brevstemme på brevstemmemateriale til folketingsvalg. Brevstemmemateriale til folketingsvalg har på nuværende tidspunkt samme blå farve som brevstemmemateriale til Europa-Parlamentsvalg.

Det bemærkes, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fået fremstillet nyt orange brevstemmemateriale til folketingsvalg for at undgå risikoen for forveksling med brevstemmemateriale til Europa-Parlamentsvalg. Lageret af blåt brevstemmemateriale til folketingsvalg bruges dog op, før der sælges af det orange. Der er fortsat en betragtelig mængde blåt brevstemmemateriale til folketingsvalg på lager.

I Viborg Kommune var der mistanke, men ikke positiv viden om, at op til 517 vælgere kunne have brevstemt på brevstemmemateriale til folketingsvalg. Heraf var 38 brevstemmer blevet sendt til andre kommuner.

I Faaborg Midtfyn Kommune var der tale om, at op til 100 brevstemmer var afgivet på forkert brevstemmemateriale, heraf et ukendt antal, som skulle sendes til andre kommuner.

5.1.1. Retsgrundlag

Det følger af folketingsvalglovens § 65, stk. 2, nr. 4, der også gælder ved Europa-Parlamentsvalg, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 26, stk. 1 og 7, at en brevstemme ikke kan komme i betragtning, hvis der ikke er anvendt det brevstemmemateriale, som indenrigs- og sundhedsministeren har tilvejebragt.

Dette antages i hvert fald som udgangspunkt også at indebære, at en brevstemme, der er afgivet på *brevstemmemateriale* til folketingsvalg, folkeafstemninger eller kommunale og regionale valg, ikke kan komme i betragtning, jf. således Nicoline Nyholm Miller og Jørgen Elklit, Folketingsvalgløven med kommentarer, 2019, s. 432.

En brevstemme kan dog tages i betragtning, selv om der ved brevstemmeafgivningen er anvendt *følgebreve* til en anden type valg end Europa-Parlamentsvalg. Det skal således ikke komme vælgeren til skade, at administrationen har begået en fejl. Det er dog en forudsætning, at der ikke er anledning til tvivl om, at der er tale om en administrativ fejl. Dette fremgår af Europa-Parlamentsvalgvejledningen afsnit 8.7.4.3.

Det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 29, stk. 2, nr. 4, at en brevstemmeseddel er ugyldig, hvis det må antages, at stemmesedlen ikke er tilvejebragt af indenrigs- og sundhedsministeren. Det samme følger af § 28 i bekendtgørelse nr. 29 af 10. januar 2024 om bedømmelse af stemmesedler afgivet til Europa-Parlamentsvalg.

Brevstemmer til Europa-Parlamentsvalg, der er afgivet på brevstemmesedler til folketingsvalg, folkeafstemninger eller kommunale og regionale valg, antages i hvert fald som udgangspunkt at være ugyldige i medfør af bekendtgørelsens § 28. Dette fremgår af Europa-Parlamentsvalgvejledningen afsnit 9.4.2.6.

5.1.2. Gennemgang af brevstemmer forud for valgdagen

Uanset udgangspunktet om, at brevstemmer afgivet på forkert *brevstemmemateriale* ikke kan tages i betragtning, fandt Indenrigs- og Sundhedsministeriet i de aktuelle situationer, at eventuelle brevstemmer afgivet i Viborg Kommune eller Faaborg-Midtfyn Kommune på brevstemmemateriale til folketingsvalg, som valgbestyrelsen eller valgstyrene måtte opdage i forbindelse med gennemgangen af brevstemmer forud for valgdagen, godt kunne tages i betragtning.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet lagde i den forbindelse vægt på, at det ikke følger udtrykkeligt af folketingsvalglovens § 65, stk. 2, nr. 4, at de pågældende brevstemmer ikke kan tages i betragtning, idet der rent faktisk er anvendt brevstemmemateriale, som indenrigs- og sundhedsministeren har tilvejebragt, sammenholdt med, at det hensyn, der ligger bag anerkendelsen af, at en brevstemme godt kan tages i betragtning, selv om der ved brevstemmeafgivningen er anvendt følgebrev til en anden type valg end Europa-Parlamentsvalg, også gør sig gældende i den aktuelle situation. Ministeriet lagde i den forbindelse vægt på, at der er tale om en administrativ fejl, der ikke skal komme vælgeren til skade. Der er således i denne situation tale om, at kommunerne har positivt kendskab til, at der kan være begået en fejl med materialet. Ministeriet lagde videre vægt på, at der ikke samtidig afholdes folketingsvalg, og at eventuelle berørte vælgere således ikke reelt kan have troet, at de afgav brevstemme til folketingsvalg. Ministeriet lagde desuden vægt på det relativt store antal vælgere, der potentielt kan være berørt af fejlen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kunne ikke pege på andre egnede foranstaltninger i den aktuelle situation. I lyset af det store antal potentielt berørte vælgere fandt ministeriet det ikke forsvarligt f.eks. at lade Viborg Kommune og Faaborg-Midtfyn Kommune åbne yderkuverterne til brevstemmerne for at konstatere, om der er anvendt det korrekte brevstemmemateriale, med henblik på at bede eventuelt berørte vælgere om at brevstemme på ny eller stemme på valgdagen.

Det bemærkes, at det efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse fortsat er udgangspunktet, at en brevstemme til Europa-Parlamentsvalg, der er afgivet på brevstemmemateriale til folketingsvalg, folkeafstemninger eller kommunale og regionale valg, ikke kan komme i betragtning. En brevstemme afgivet på forkert materiale, hvor der ikke er positivt kendskab til baggrunden herfor, kan således ikke tages i betragtning.

5.1.3. Bedømmelse af brevstemmer på valgdagen

Konsekvensen af, at Viborg Kommune og Faaborg-Midtfyn Kommune godt kan tage eventuelle brevstemmer afgivet på brevstemmemateriale til folketingsvalg i betragtning ved gennemgangen af brevstemmer forud for valgdagen, er, at der ved åbningen af de blå konvolutter med stemmesedler på valgdagen, efter at afstemningen er slut, kan findes brevstemmesedler til folketingsvalg blandt de brevstemmesedler, der skal optælles og bedømmes.

Uanset udgangspunktet om, at brevstemmesedler til folketingsvalg er ugyldige ved et Europa-Parlamentsvalg, fandt Indenrigs- og Sundhedsministeriet i den aktuelle situation, at eventuelle brevstemmesedler i de to Viborgkredse og Faaborgkredsen, som måtte blive opdaget i forbindelse med optællingen og bedømmelsen af stemmesedlerne på valgdagen, efter at afstemningen er slut, er gyldige, medmindre de måtte være ugyldige af andre årsager.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet lagde i den forbindelse vægt på, at det ikke følger udtrykkeligt af Europa-Parlamentsvalglovens § 29, stk. 2, nr. 4, at de pågældende brevstemmer er ugyldige, idet de rent faktisk er afgivet på stemmesedler, som indenrigs- og sundhedsministeren har tilvejebragt, sammenholdt med, at det hensyn, der ligger bag anerkendelsen af, at en brevstemme godt kan tages i betragtning, selv om der ved brevstemmeafgivningen er anvendt følgebrev til en anden type valg end Europa-Parlamentsvalg, også gør sig gældende i relation til bedømmelsen af brevstemmerne. Ministeriet lagde i den forbindelse vægt på, at der er tale om en administrativ fejl, der ikke skal komme vælgeren til skade. Der er således i denne situation tale om, at kommunerne har positivt kendskab til, at der kan være begået en fejl med materialet. Ministeriet lagde videre vægt på, at der ikke samtidig afholdes folketingsvalg, og at eventuelle berørte vælgere således ikke reelt kan have troet, at de afgav brevstemme til folketingsvalg. Ministeriet lagde desuden vægt på det relativt store antal vælgere, der potentielt kan være berørt af fejlen.

Det bemærkes, at det efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse fortsat er udgangspunktet, at en brevstemme til Europa-Parlamentsvalg, der er afgivet på en brevstemmeseddel til folketingsvalg, folkeafstemninger eller kommunale og regionale valg, er ugyldig.

5.1.4. Brevstemmer sendt til andre kommuner

På grund af det lille antal potentielt berørte brevstemmer, der er sendt til andre kommuner, fandt Indenrigs- og Sundhedsministeriet ikke anledning til at instruere samtlige kommuner i landet om håndteringen af eventuelle brevstemmer afgivet på forkert brevstemmemateriale i Viborg Kommune og Faaborg-Midtfyn Kommune. Hvis ministeriet i forbindelse med brevstemmegennemgangen forud for valgdagen blev kontaktet af andre kommuner, der havde fundet brevstemmer afgivet på forkert brevstemmemateriale med følgebrev fra Viborg Kommune eller Faaborg-Midtfyn Kommune, ville ministeriet give kommunerne besked på at håndtere brevstemmerne på samme måde som Viborg Kommune og Faaborg-Midtfyn Kommune.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet blev ikke kontaktet af andre kommuner, som fandt brevstemmer afgivet på forkert brevstemmemateriale.

6. Optagelse af herboende EU-borgere på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark

Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtog på valgdagen den 9. juni 2024 enkelte henvendelser fra herboende EU-borgere, der var utilfredse med at være blevet afvist fra valgsteder som følge af, at de ikke var på valglisten, og fra kommuner, som var i tvivl om, hvordan sådanne situationer skulle håndteres på valgstederne. De pågældende EU-borgere var uforstående overfor, at de ikke var optaget på valglisten, idet en række af dem mente, at de havde stemt til Europa-Parlamentsvalget i Danmark i 2019.

6.1. Retsgrundlaget for optagelse på valglisten af herboende EU-borgere

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan oplyse følgende om proceduren for optagelse på valglisten af EU-borgere bosat i Danmark:

Følgende fremgår af § 3, stk. 1, nr. 3, § 4, § 14 a, stk. 1, 1. pkt., § 14 a, stk. 2, § 14 a, stk. 4, 1. pkt., og § 15, stk. 1, 1. pkt., i Europa-Parlamentsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 5 af 8. januar 2024):

”§ 3. Valgret til Europa-Parlamentet har enhver, der på valgdagen

[...]

3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol, jf. dog stk. 3 og 4, [...]”

”§ 4. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten.”

”§ 14 a. Personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, jf. dog § 3, stk. 3 og 4, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR). [...]

Stk. 2. Personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, jf. dog § 3, stk. 3 og 4, optages på valglisten efter tilsvarende regler som dem, der gælder for personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 1, og som er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), såfremt de pågældende

- 1) var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet,
- 2) siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark eller siden da uafbrudt har været registreret i Udenrigsministeriets protokol og
- 3) ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten.

[...]

Stk. 4. Indenrigs- og Sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, jf. dog § 3, stk. 3 og 4, [...]”

”§ 15. Kommunalbestyrelsen udsender forud for afstemningen valgkort til de vælgere, der er optaget på valglisten og registreret i Det Centrale Personregister (CPR) med bopæl eller fast opholdssted i kommunen eller registreret i Udenrigsministeriets protokol.”

Følgende fremgår af § 1, stk. 1, § 15, § 20, stk. 1 og 2, og § 21, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 127 af 1. februar 2019 om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark af statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er bopælsregistreret i CPR, der er udstedt med hjemmel i § 14 a, stk. 4, 1. pkt., i Europa-Parlamentsvalgloven:

”§ 1. Statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der har valget til Europa-Parlamentsvalg i Danmark efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, og som ikke optages automatisk på valglisten i medfør af lovens § 14 a, stk. 2, optages efter ansøgning på valglisten til det førstkommande valg til Europa-Parlamentet, hvis

- 1) de senest 5 uger før valgdagen opfylder valgretsbetingelserne efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, bortset fra aldersbetingelsen,
- 2) de indgiver ansøgning om optagelse på valglisten efter reglerne i §§ 2-8, og
- 3) afgørelse om optagelse på valglisten er truffet senest 15.-dagen før valgdagen.”

”§ 15. Kommunalbestyrelsen skal indberette afgørelser om optagelse på valglisten af personer, der har valget efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, til CPR i overensstemmelse med de nærmere fastsatte regler herfor.”

”§ 20. Forud for hvert valg til Europa-Parlamentet sender Indenrigs- og Sundhedsministeriet 3 måneder før valgdagen eller snarest muligt derefter underretning, jf. stk. 2, til statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som

- 1) 3 måneder før valgdagen er registreret i CPR med bopæl eller fast opholdssted i en kommune i Danmark,
- 2) vil være fyldt 18 år senest på valgdagen,
- 3) ikke opfylder betingelserne for at blive optaget automatisk på valglisten i medfør af lovens § 14 a, stk. 2, og
- 4) ikke efter ansøgning efter det seneste valg til Europa-Parlamentet er blevet optaget på valglisten.

Stk. 2. Underretningen oplyser om de betingelser og bestemmelser, der gælder for udøvelse af retten til at stemme og opstille til valg i Danmark, samt henviser til nærmere information på Indenrigs- og Sundhedsministeriets valghjemmeside, hvor også det relevante ansøgningsskema, jf. § 6, stk. 1, samt en vejledning hertil vil være til rådighed i forskellige sprogversioner. Underretningen indeholder endvidere relevant kontaktinformation til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.”

”§ 21. Indenrigs- og Sundhedsministeriet sender til de personer, der 3 måneder før valgdagen opfylder betingelserne for at blive optaget på valglisten i medfør af lovens § 14 a, stk. 2, eller som efter ansøgning efter det seneste valg til Europa-Parlamentet er blevet optaget på valglisten, underretning om, at de automatisk vil blive optaget på valglisten i Danmark, medmindre de anmoder om at blive slettet af valglisten, jf. § 19, stk. 2. Derudover henviser underretningen til ministeriets valghjemmeside for nærmere oplysning om betingelserne for at opstille til valg i Danmark. Underretningen indeholder endvidere relevant kontaktinformation til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Underretning sendes til de pågældende personer 3 måneder før valgdagen eller snarest muligt derefter.”

6.2. Underretning fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet til de herboende EU-borgere

I overensstemmelse med den nævnte bekendtgørelses § 20, stk. 1, udsendte Indenrigs- og Sundhedsministeriet i begyndelsen af marts 2024 underretning til den i bekendtgørelsens § 20, stk. 1, nævnte personkreds (herboende EU-borgere, der ikke var registreret i CPR med valget til Europa-Parlamentsvalget i 2019, og som derfor ikke automatisk blev optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalget i 2024).

I overensstemmelse med den nævnte bekendtgørelses § 20, stk. 2, oplyste Indenrigs- og Sundhedsministeriet i underretningen de pågældende om, hvor de kunne hente et ansøgningsskema til brug for ansøgning om optagelse på valglisten. Desuden blev der i underretningen oplyst om fristen for indgivelse af ansøgning. Underretningen var udformet på dansk og engelsk og indeholdt derudover kortere tekster på fransk, tysk, polsk og rumænsk. Underretningen blev sendt individuelt til de nævnte EU-borgere med Digital Post eller – hvis de pågældende var fritaget for Digital Post – med almindeligt brev.

Dette brev blev sendt til 219.509 EU-borgere, som pr. den 11. marts 2024 havde bopæl i Danmark (og var bopælsregistreret i CPR), og som ikke allerede var optaget på valglisten.

Herboende EU-borgere, der 3 måneder før valgdagen var optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark, f.eks. fordi de ved et tidligere Europa-Parlamentsvalg efter anmodning var blevet optaget på valglisten på baggrund af registreringen i CPR, og fordi registreringen i CPR ikke efterfølgende var blevet slettet, modtog en anden underretning fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet om, at de automatisk ville blive optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalget i Danmark den 9. juni 2024, medmindre de anmodede om sletning, jf. § 21 i den nævnte bekendtgørelse.

Dette brev blev sendt til 10.924 EU-borgere, som pr. den 11. marts 2024 allerede var optaget på valglisten.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet sendte således forskellige og individuelt målrettede underretninger afhængig af, om den herboende EU-borger allerede var optaget på valglisten og derfor automatisk blev optaget på valglisten ved det aktuelle valg, eller om den herboende EU-borger først skulle søge om optagelse på valglisten.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ved udformningen af brevene lagt vægt på at anvende et så enkelt og klart sprog som muligt, så det ville stå klart for modtageren, hvad det væsentligste budskab i brevet var. De to typer underretninger vedlægges som bilag 2 og 3.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har desuden tilpasset indholdet af adviseringsmails og adviserings-SMS'er til modtagere af Digital Post, der er tilmeldt adviseringer. Modtagere af brevet i bilag 2 har fået tilsendt en e-mail med følgende indhold: "Du kan stemme til EU-valget i Danmark søndag den 9. juni 2024, hvis du ansøger om det.", og en SMS med følgende indhold: "Hvis du vil stemme til EU-valget den 9. juni 2024, skal du ansøge. Log ind og læs brevet på borger.dk, Digital Post-appen, e-Boks.dk eller mit.dk.". Modtagere af brevet i bilag 3 har fået tilsendt en e-mail med følgende indhold: "Du kan stemme til EU-valget i Danmark søndag den 9. juni 2024.", og en SMS med følgende indhold: "Du kan stemme til EU-valget søndag den 9. juni 2024. Log ind og læs brevet på borger.dk, Digital Post-appen, e-Boks.dk eller mit.dk.". De fremsendte e-mails indeholder derudover henvisninger til, hvor brevet kan læses.

PostNord Strålfors A/S (herefter Strålfors) har på vegne af Indenrigs- og Sundhedsministeriet stået for forsendelsen af de ovennævnte underretninger om valgret og valgbarhed til de 230.433 herboende EU-borgere i begyndelsen af marts 2024.

225.244 breve blev sendt via Digital Post, mens 5.189 blev sendt som almindelige breve.

I alt 119 breve kunne ikke afsendes som følge af, at modtageren ikke var tilmeldt Digital Post. Disse breve var alle til personer registreret uden adresse i CPR, og til hvem man derfor ikke i stedet kunne sende fysiske breve.

Det fremgår af forsendelsesloggen fra Strålfors, at Strålfors har leveret alle 225.244 afsendte digitale breve til Digital Post.

6.3. Indenrigs- og Sundhedsministeriets undersøgelse af konkrete henvendelser

Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtog som nævnt på valgdagen den 9. juni 2024 enkelte henvendelser fra både herboende EU-borgere, der var utilfredse med at være blevet afvist fra valgsteder som følge af, at de ikke var på valglisten, og kommuner, som var i tvivl om, hvordan sådanne situationer skulle håndteres på valgstederne.

På baggrund af de henvendelser, Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtog på valgdagen, undersøgte ministeriet, om de pågældende personer i CPR var registreret med oplysninger om valgret, og om de pågældende havde fået brevet fra ministeriet om, hvorvidt de skulle søge om at komme på valglisten, eller brevet om, at de allerede var optaget på valglisten.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet undersøgte således for det første ved opslag i CPR, om der aktuelt var registreret oplysninger om valgret for den pågældende EU-borger. Ministeriet undersøgte desuden, om der i hændelseskataloget i CPR var oplysninger om tidligere registreringer om valgret.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet undersøgte for det andet, om de pågældende personers CPR-numre indgik i udsendelsesloggen for de breve, som ministeriet udsendte til alle herboende EU-borgere i marts

2024, og hvilket brev de pågældende personer i givet fald havde modtaget. I alle tilfælde viste undersøgelsen, at de pågældende personer havde modtaget det brev fra ministeriet, som vedrørte herboende EU-borgere, der ikke allerede var på valglisten, og som instruerede de pågældende om at søge om optagelse på valglisten, hvis de ønskede at stemme i Danmark.

De undersøgelser, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet foretog, viste således ikke i nogen tilfælde, at den pågældende person burde have været optaget på valglisten.

Der henvises i øvrigt til Indenrigs- og Sundhedsministeriets udtalelser vedrørende valgklager fra Bernd Wisskirchen, Mario Nils Rottländer og Georg Karl Steigleder.

6.4. De EU-retlige regler

Flere personer har over for Indenrigs- og Sundhedsministeriet udtrykt undren over, hvorfor de som EU-borgere skal søge om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg, mens personer med dansk indfødsret (og bopæl i Danmark) automatisk optages på valglisten. Begge persongrupper optages desuden automatisk på valglisten til kommunale og regionale valg i Danmark.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan oplyse, at herboende EU-borgere, der var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet, som siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark, og som ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten, automatisk optages på valglisten til Europa-Parlamentet, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 2. Den gruppe af EU-borgere, der kun efter anmodning optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalget i Danmark, omfatter EU-borgere, der ikke var optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019, som siden da har været registreret som udrejst til udlandet og siden på ny indrejst, eller som siden da har anmodet om at blive slettet af valglisten.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan endvidere oplyse, at de særlige regler om ansøgning om optagelse på valglisten for så vidt angår Europa-Parlamentsvalg skyldes det forhold, at EU-borgere, der bor i en anden medlemsstat end der, hvor de er statsborgere, selv kan vælge, om de vil stemme til Europa-Parlamentsvalget i deres hjemland eller deres bopælsland. Formålet med reglerne er derfor på den ene side at give EU-borgere, der bor i en anden medlemsstat end der, hvor de er statsborgere, valgfrihed mellem, om de vil stemme til Europa-Parlamentsvalget i deres hjemland eller deres bopælsland, og på den anden side at forhindre, at de afgiver mere end én stemme. Reglerne er fælles EU-regler, som følger af artikel 4, 8 og 9 i Rådets direktiv 93/109/EF af 6. december 1993 om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere, som ændret ved Rådets direktiv 2013/1/EU af 20. december 2012 om ændring af direktiv 93/109/EF for så vidt angår nærmere regler for valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet udveksler inden valget i henhold til artikel 13 i det nævnte direktiv oplysninger med de relevante myndigheder i vedkommende medlemsstat om, hvilke af medlemsstatens borgere der er optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalget i Danmark, således at de pågældende medlemsstater kan træffe de nødvendige foranstaltninger til at hindre, at dets statsborgere afgiver stemme to gange.

Den gældende procedure i Danmark følger således af EU-retten.

7. Cykelløb i flere fynske kommuner på valgdagen

Forud for valget blev Indenrigs- og Sundhedsministeriet kontaktet af arrangøren bag cykelløbet Gran Fondo Svendborg, der bl.a. er kvalifikationsløb til amatør-VM i landevejscykling. Løbet skulle finde sted på valgdagen, og arrangøren ønskede lukning af udvalgte veje i nogle kommuner i nogle timer, hvilket ville afskære adgangen for biler til flere valgsteder i de pågældende kommuner, ligesom nogle borgere i de pågældende tidsrum ville være forhindret i at forlade deres hjem i bil.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyste over for arrangøren bag cykelløbet, at det er kommunen, der er den lokale valgmyndighed og har ansvar for valgstedernes tilgængelighed, samt at det må bero på en konkret vurdering, hvorvidt der kan lukkes udvalgte veje i de enkelte kommuner. Lovgivningen forhindrer ikke nødvendigvis, at der på valgdagen kan afholdes arrangementer på offentlig vej og plads med indvirk-

ning på trafikken, men det bør eksempelvis tages i betragtning, hvordan de påvirker adgang til valgstederne og valgstedernes integritet. Ministeriet oplyste desuden, at valgstederne generelt skal være tilgængelige i åbningstiden, herunder for vælgere med handicap, og at det vil være et problem, hvis et arrangement forstyrrer valgets afholdelse eller forhindrer adgang til valgstedet.

Efterfølgende blev Indenrigs- og Sundhedsministeriet kontaktet af tre berørte kommuner, der af arrangøren havde fået oplyst, at ministeriet havde godkendt forholdene i forbindelse med løbet. Kommunerne bad ministeriet om at forholde sig til, om det var foreneligt med valgbehandlingen, at der lukkes udvalgte veje, som vedrører flere valgsteder, i forbindelse med afholdelsen af cykelløbet.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet svarede alle tre kommuner, at ministeriet ikke havde givet nogen konkret godkendelse af forholdene i forbindelse med cykelløbet.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærkede i den forbindelse, at kompetencen til at træffe beslutning om valgsteder tilkommer kommunalbestyrelsen, jf. folketingsvalglovens § 45, stk. 2, 1. pkt., jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1. En sådan beslutning beror på en konkret vurdering af, hvorvidt lukning af veje vil forhindre adgang til valgstederne eller vælgeres mulighed for at forlade eget hjem i bil i en sådan grad, at det er i strid med valgloven. Ministeriet kunne ikke udtale sig om bestemmelser i vejlovgivningen, der ligeledes kunne være af betydning for sagens juridiske spørgsmål.

Det var Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at det i nogle tilfælde ville være vanskeligt at sikre den fornødne adgang til valgstederne på baggrund af materiale om cykelløbets rute, konsekvenserne heraf for specifikke valgsteder og varigheden af lukningen af udvalgte strækninger.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet lagde vægt på, at lukningen af adgangsveje til valgsteder for biler i op til flere timer vil være til stor gene for vælgerne og i praksis forhindre adgang til valgstederne i det pågældende tidsrum, særligt på valgsteder hvor adgang primært foregår i bil. Dette gælder både i forhold til de almindelige adgangsforhold på valgstedet samt for vælgere med handicap, som bl.a. skal have adgang til at afgive stemme i deres bil umiddelbart uden for valglokalet. Det kunne ikke udelukkes, at nogle vælgere som resultat heraf ville afholde sig fra at deltage i Europa-Parlamentsvalget, hvilket efter ministeriets opfattelse ville være uacceptabelt.

På den baggrund opfordrede Indenrigs- og Sundhedsministeriet til, at kommunalbestyrelserne i de berørte kommuner i samarbejde med arrangøren af cykelløbet forsøgte at tilrettelægge en alternativ rute, der med den fornødne sikkerhed sikrede tilstrækkelig adgang til kommunernes valgsteder samt vælgernes mulighed for at forlade eget hjem, selvom en alternativ rute i øvrigt kunne påvirke trafikken og forårsage behov for omkørsel. Alternativt opfordrede ministeriet til, at der aftaltes en anden dato for afholdelse af cykelløbet med den planlagte rute.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtog forud for valget en enkelt henvendelse fra en vælger, der var utilfreds med de gener, som cykelløbet ville medføre. Ministeriet vejledte vælgeren om reglerne og om muligheden for at klage. Ministeriet har ikke efterfølgende modtaget en klage fra den pågældende vælger.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ikke oplysninger om, i hvilket omfang ruten for cykelløbet blev ændret som følge af ministeriets svar til kommunerne. Ministeriet modtog ikke nogen henvendelser på valgdagen om cykelløbet.

8. Kandidater, der har trukket sig fra valget

I løbet af de to sidste uger inden valgdagen meddelte to kandidater offentligt, at de ønskede at trække deres kandidatur tilbage. Det drejer sig om Irina Bjørnø fra Alternativet og Alexandra Sasha fra Venstre, Danmarks Liberale Parti.

Den offentlige omtale medførte et stort antal henvendelser til Indenrigs- og Sundhedsministeriet fra kommuner, der var i tvivl om, hvorvidt de skulle ændre i kandidatopslag, stemmesedler m.v., og om de skulle opsætte opslag på valgstederne om de to kandidater.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet meddelte derfor alle landets kommuner, at det følger af valglovgivningen, at en kandidat ikke kan trække sit tilsagn om at virke som kandidat tilbage, efter at kandidatlisten er indleveret til indenrigs- og sundhedsministeren, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 20, stk. 2. Kommunerne skulle derfor ikke foretage sig noget i den anledning.

Stemmesedler og kandidatopslag skulle forblive uændrede, og kommunerne skulle ikke lave opslag om, at vælgerne ikke kan stemme på de to kandidater.

Optælling af stemmer på kandidaterne (både brevstemmer og stemmer afgivet på valgdagen) skulle foretages og registreres på sædvanlig vis.

9. Flagning med EU-flaget og det ukrainske flag

Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtog op til valget flere henvendelser om muligheden for at flage med EU-flaget og det ukrainske flag på brevstemmesteder.

Navnlig det forhold, at brevstemmeafgivningen foregår over en længere periode og på fysiske lokaliteter som f.eks. kommunale borgerservicecentre, biblioteker, kulturhuse og danske ambassader i udlandet, hvor der også foregår mange andre aktiviteter, gav Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til at overveje den nærmere rækkevidde af forbuddet mod valgagitation i forhold til flagning med EU-flaget og/eller det ukrainske flag i brevstemmeperioden.

Vælgerne skal kunne afgive deres brevstemme uden at blive udsat for valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i umiddelbar tilknytning til brevstemmeafgivningen. Det følger af folketingsvalglovens § 61, stk. 8, der også gælder i forbindelse med Europa-Parlamentsvalg, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 26, stk. 1.

EU-flaget repræsenterer en bestemt international organisation. Selvom flaget ikke i sig selv agiterer for et bestemt politisk synspunkt, udtrykker det efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse synspunkter af en sådan ikke-neutral karakter, at det er omfattet af forbuddet mod valgagitation.

Både borgerservicecentre og biblioteker har opgaver af oplysende karakter ud over opgaver med at modtage brevstemmer.

Danske ambassader og andre diplomatiske repræsentationer i udlandet repræsenterer til enhver tid Danmark som stat, herunder i udenrigspolitiske sammenhænge, og flagning med det ukrainske flag som en udenrigspolitisk tilkendegivelse er derfor en naturlig opgave for ambassaderne.

Forbuddet mod valgagitation i forbindelse med brevstemmeafgivningen handler først og fremmest om, at der ikke må være fremlagt eller ophængt materiale i stemmelokalet, der kan tolkes som agiterende eller i øvrigt holdningspåvirkende. Om forbuddet kan udstrækkes til at omfatte hele bygningen (f.eks. hele borgerservicecentret, biblioteket eller ambassaden) beror på en konkret vurdering, som foretages af den ansvarlige myndighed for det pågældende brevstemmested. Heri indgår bl.a. de konkrete bygningsmæssige forhold, bygningens størrelse, afstanden mellem den påtænkte flagning og selve brevstemmelokalet samt brevstemmestedets øvrige opgavevaretagelse.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse gælder der således ikke et ubetinget forbud mod at flage med EU-flaget eller det ukrainske flag på steder, hvor der bl.a. modtages brevstemmer, så længe det ikke foregår i selve lokalet. Dette vil bero på en konkret vurdering.

Afslutningsvis bemærker Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at der ikke må flages med EU-flaget eller det ukrainske flag i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil på selve valgdagen, da princippet om neutralitet med hensyn til de ydre omstændigheder i forbindelse med valgbehandlingen skal overholdes, og da valgstederne ikke varetager andre opgaver på valgdagen.

10. Fejl på valgkort

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fra Haderslev Kommune fået oplyst, at kommunen ved en fejl ikke har fået opdateret en adresse i valgadministrationssystemet. Derfor har 915 vælgere i Fjelstrup fået et valgkort, hvor valgstedet er angivet til Fjelstrup Kro i stedet for Fjelstrup Forsamlingshus, som ligger 250 m. væk. Der var tale om en menneskelig fejl i kommunen.

Kommunen sendte den 3. juni 2024 digital post ud til alle stemmeberettigede i Fjelstrup, hvor de gjorde opmærksom på fejlen og oplyste det rigtige valgsted. Der var blevet sat skilte op flere steder i byen – ved hallen, hos købmanden, på skolen samt kroen (det forkerte valgsted), hvor der henvises til det rigtige valgsted. Der var endvidere opslag på kommunens hjemmeside, på Fjelstrups egen hjemmeside og Facebookside, og der blev sat en notits i den lokale avis, Christiansfeld Avis.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet meddelte Haderslev Kommune, at ministeriet fandt kommunens tiltag fornuftige, og at ministeriet ikke kunne pege på andre nødvendige tiltag.

Det kan oplyses, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ikke har modtaget henvendelser fra vælgere i anledning af fejlen.

11. Anvendelse af Solsikkesnoren og Demenssymbolet

Som noget nyt har Indenrigs- og Sundhedsministeriet indsat et afsnit i vejledningen om afholdelse af Europa-Parlamentsvalget om usynlige handicaps, Solsikkesnoren og Demenssymbolet.

Blandt andet gennem Indenrigs- og Sundhedsministeriets løbende dialog med handicaporganisationerne er ministeriet blevet opmærksomt på, at en del vælgere med usynlige handicaps kan opleve det som overvældende at komme ind på et valgsted. Ministeriet ønsker at øge kommunernes fokus på disse vælgere, så flest mulige vælgere stemmer, og så alle får en god oplevelse med at stemme.

I både vejledningen og et særskilt brev af 26. april 2024 til kommunerne og Danske Handicaporganisationer har Indenrigs- og Sundhedsministeriet derfor bedt kommunerne være særligt opmærksomme på vælgere, der bærer Solsikkesnoren eller Demenssymbolet, og at instruere valgstyrelser, tilfornordnede vælgere og brevstemmemodtagere i, hvordan man bedst hjælper disse vælgere.

Sammen med brevet sendte Indenrigs- og Sundhedsministeriet en folder til både kommunerne og Danske Handicaporganisationer, hvor rettigheder for vælgere med handicap er beskrevet. Her er Solsikkesnoren og Demenssymbolet også omtalt.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har opfordret kommunerne til at gøre informationsfolderen tilgængelig for vælgerne, f.eks. i borgerservice, på bo- og opholdssteder og på kommunens hjemmeside, og for valgstyrelserne og de valgtilfornordnede. Ministeriet har også bedt om, at folderen er tilgængelig på valgstederne. Endelig er handicaporganisationerne blevet opfordret til at dele folderen med deres medlemmer. Folderen er vedlagt som bilag 4.

Solsikkesnoren kan købes i supermarkeder m.v., og der sker ikke nogen visitation. Solsikkesnoren giver derfor ikke særlige rettigheder, men er et signal til medarbejderne på valgstederne om at tage særligt hensyn.

Demenssymbolet (en blå og en grøn hånd, der rækker ud mod hinanden) udleveres primært af demensfagligt personale og kan i sig selv bruges som dokumentation for et handicap, der giver særlige rettigheder i forhold til at få hjælp til stemmeafgivning.

12. Kommunernes beredskaber i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget

I lyset af det aktuelle skærpede trusselsbillede sendte Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 31. maj 2024 kommunerne et notat med nedenstående indhold:

”Baggrund

Trusselvurderingen i forhold til Danmark er generelt skærpet, og selv om der lige nu ikke er grundlag for at antage, at der foreligger en konkret trussel mod Danmark, er det vigtigt, at kommunalbestyrelsen til enhver tid har det nødvendige fokus på og tager de nødvendige skridt til at sikre, at valgbehandlingen på valgdagen søndag den 9. juni 2024 kan afvikles forsvarligt og med højst mulig grad af sikkerhed.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har udarbejdet nærværende notat, som kommunerne kan bruge – sammen med kommunens eksisterende beredskabsplan – til at gøre sig overvejelser om beredskabet i tilfælde af, at valgbehandlingen enten ikke kan gennemføres på det pågældende afstemningssted, men skal flyttes til en anden lokation for at kunne fortsætte med sikker drift, eller at valgbehandlingen påvirkes af it-forstyrrelser eller strømsvigt m.v. på afstemningsstedet.

Løsning

Kommunerne kan forud for Europa-Parlamentsvalget orientere sig indgående i deres beredskabsplaner og dermed sikre, at det beredskab, der skal aktiveres, såfremt et afstemningssted bliver utilgængeligt på valgdagen og skal flyttes, er orienteret om deres rolle. Det bemærkes i den forbindelse, at Europa-Parlamentsvalget afholdes en søndag, hvor ikke alle kan forventes at stå til rådighed.

Det kan være forskelligt for de enkelte kommuner, hvem de samarbejder med i nødsituationer, og det vil derfor være en konkret vurdering, hvilke forberedelser der lokalt kræves for at kunne handle hurtigt på dagen. Hvis der opstår en nødsituation, kan kommunerne naturligvis også kontakte Indenrigs- og Sundhedsministeriet med henblik på i fællesskab at vurdere situationen og finde en løsning.

Hvis et afstemningssted bliver utilgængeligt på valgdagen

Bliver et afstemningssted utilgængeligt, og er der ikke udsigt til, at afstemningsstedet inden for kort tid kan genåbnes, må kommunen hurtigst muligt aktivere sit beredskab med henblik på at få flyttet afstemningsstedet til en anden lokation for at genoptage valghandlingen dér. Den anden lokation kan f.eks. være i et andet lokale, i et opsat telt uden for afstemningsstedet eller på et andet eksisterende afstemningssted.

Da etablering af et afstemningssted i et andet lokale eller i et opsat telt uden for afstemningsstedet vil frembyde både logistiske og tidsmæssige udfordringer, kan kommunen overveje, om det i en nødsituation vil være muligt at flytte afstemningsstedet til et andet afstemningssted inden for kommunen. Det kan på forhånd overvejes, hvilket afstemningssted der vil være bedst egnet til med kort varsel at rumme flere vælgere.

Brandstiftelse, bombetrusler eller fund af pulver m.v. på et afstemningssted

Ved brandstiftelse, bombetrusler eller fund af pulver m.v. på afstemningsstedet skal anvisninger fra politiet og andre myndigheder følges.

I en sådan ekstraordinær situation på afstemningsstedet, der frembyder akut fare for de tilstedeværende personer, er det hovedprioriteten at sikre disse personers sikkerhed og først i anden række at sikre valghandlingen.

Der kan opstå tilfælde, hvor det ikke er muligt at få alt materiale, udstyr m.v. med ud fra afstemningsstedet. Kommuner med digitale valglister kan med fordel sikre hovedcomputeren fra det pågældende valgsted (PC A'en). Kommunerne kan f.eks. på forhånd udpege en ansvarlig til at sikre denne computer, således at valghandlingen kan genoptages med valglisten på et andet afstemningssted eller en anden lokation.

Derudover vil det af hensyn til den fortsatte drift af valghandlingen være hensigtsmæssigt, hvis kommunerne ligeledes har udpeget en eller flere ansvarlige for at sikre henholdsvis stemmekasser og valgkort, således at valgstyrere og tilfornordnede vælgere m.fl. i en nødsituation har en fast opgave.

Disse tiltag med henblik på at sikre den fortsatte drift af valghandlingen gælder naturligvis kun, i det omfang de er sikkerhedsmæssigt forsvarlige at udføre.

Cyberangreb, systemnedbrud, strømsvigt m.v.

Ved brug af digitale valglister skal der træffes foranstaltninger, der sikrer, at valghandlingen hurtigt kan genoptages, hvis systemet bliver utilgængeligt, eller hvis der sker strømsvigt eller lignende på valgdagen. Dette er beskrevet i afsnit 4.8 i Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning nr. 9106 af 28. februar 2024 om afholdelse af Europa-Parlamentsvalg søndag den 9. juni 2024.

Ved brug af digitale valglister skal der som hidtil til enhver tid være en papirudgave af valglisten tilgængelig på det enkelte afstemningssted på valgdagen. Det er således ikke tilstrækkeligt, at der i tilfælde af systemnedbrud, strømsvigt eller lignende fremskaffes en papirudgave af valglisten ved at udskrive en sådan på afstemningsstedet eller et andet sted.

Kommunerne kan i øvrigt undersøge, om de har nødgeneratorer eller lignende, således at valghandlingen i tilfælde af strømsvigt umiddelbart kan genoptages.

Spredning af desinformation på sociale medier m.v.

De sociale medier m.v. giver aktører mulighed for at angribe valghandlingen via spredning af desinformation om hændelser på et afstemningssted. Kommunerne kan gøre sig overvejelser om et passende presseberedskab til hurtigst muligt at imødegå desinformation, således at vælgerne ikke afholder sig fra at tage til afstemningsstedet på et fejlagtigt grundlag.

Hvis kommunen vurderer, at desinformationen går bredere end den enkelte kommune og omfatter flere kommuner, kan Indenrigs- og Sundhedsministeriet ligesom i alle andre tilfælde kontaktes med henblik på at vurdere situationen.

Orientering til vælgerne

I tilfælde af flytning af et afstemningssted skal vælgerne straks orienteres herom. Orientering kan f.eks. ske direkte til vælgerne, via pressemeddelelse, sociale medier og kommunens hjemmeside.

Der bør så vidt muligt også opsættes en synlig meddelelse på det lukkede afstemningssted eller i umiddelbar tilknytning hertil med oplysning om det nye afstemningssted med angivelse af adresse og rutevejledning. Det bør overvejes, om der kan afsættes personale til at være fysisk til stede ved det lukkede afstemningssted til at orientere de vælgere, der måtte møde frem.”

13. Overbelastningsangreb på Indenrigs- og Sundhedsministeriets valghjemmeside

Indenrigs- og Sundhedsministeriets valghjemmeside (valg.im.dk) blev på valgdagen søndag den 9. juni 2024 i tidsrummet mellem ca. kl. 11 og ca. kl. 12 ramt af et overbelastningsangreb (et såkaldt DDoS-angreb). Overbelastningsangrebet indebar, at Indenrigs- og Sundhedsministeriets valghjemmeside – der indeholder generel information rettet mod borgere, vælgere og andre offentlige myndigheder om det danske valgsystem og de forskellige valgtyper – fremstod periodevis utilgængelig i det nævnte tidsrum. Indenrigs- og Sundhedsministeriet konstaterede selv nedbruddet ca. kl. 11 og kontaktede herefter hjemmesideleverandøren, der fastslog, at der var tale om et overbelastningsangreb på valghjemmesiden, og iværksatte foranstaltninger med henblik på at imødegå angrebet. Valghjemmesiden var på ny tilgængelig ca. kl. 12. Indenrigs- og Sundhedsministeriet orienterede sideløbende hermed Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, Forsvarsministeriet, Forsvarets Efterretningstjenestes Center for Cybersikkerheds Situationscenter, Danmarks Statistik og KMD A/S.

Overbelastningsangrebet på Indenrigs- og Sundhedsministeriets valghjemmeside havde ingen indflydelse på afholdelsen af valget. Ingen valgprocesser blev påvirket, og ingen data blev kompromitteret.

Der blev i løbet af valgdagen og valgaftenen ikke konstateret andre cyberangreb rettet mod danske valgmyndigheders it-systemer.

Til brug for Indenrigs- og Sundhedsministeriets redegørelse til Folketinget om Europa-Parlamentsvalget den 9. juni 2024 har Forsvarsministeriet oplyst følgende:

”Flere europæiske lande oplevede i perioden 6.-9. juni 2024 overbelastningsangreb (Distributed Denial of Service (DDoS)) relateret til afvikling af Europa-parlamentsvalget 2024. Målene var hjemmesider i transportsektoren bredt set, politiske partier samt nationale og europæiske myndigheders hjemmesider.

I forbindelse med valgfafviklingen i Danmark den 9. juni 2024 blev hjemmesiden valg.im.dk ramt og var kortvarigt utilgængelig.

CFCS [Forsvarets Efterretningstjenestes Center for Cybersikkerhed, Indenrigs- og Sundhedsministeriets bemærkning] vurderer, at pro-russiske cyberaktivister stod bag DDoS-angrebet.

Forud for Europa-parlamentsvalget varslede Center for Cybersikkerhed relevante danske modtagere om, at der kunne forekomme DDoS-angreb den 9. juni 2024.

DDoS-angreb er overbelastningsangreb, hvor kompromitterede enheder anvendes til at generere store mængder datatrafik mod eksempelvis en hjemmeside (webserver). Målet er at gøre hjemmesiden eller systemet utilgængelig for legitim trafik, mens angrebet står på.”

14. Klager over Folketingets oplysningsindsats

Som led i Folketingets oplysningsindsats i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet den 9. juni 2024 udsendte Folketinget i dagene op til valget sms'er og digital post til 75 pct. af vælgerne. Disse vælgere var tilfældigt udvalgt. Udsendelsen havde til formål at bidrage til at løfte valgdeltagelsen ved valget og at bidrage til en valgforskningsundersøgelse, som gennemføres af professor Kasper Møller Hansen fra Institut for Statskundskab ved Københavns Universitet.

Folketingets Administration modtog efterfølgende en række henvendelser fra vælgere, herunder vælgere, der var utilfredse med at have modtaget en sms eller digital post.

Folketingets Administration har i et brev af 11. juni 2024 til Indenrigs- og Sundhedsministeriet (omdelt til Udvalget til Valgs Prøvelse som bilag 2 (alm. del)) oplyst, at det er Folketingets Administrations opfattelse, at spørgsmål om tilrettelæggelsen af Folketingets oplysningsindsats om valget til Europa-Parlamentet falder uden for området for klager over valgbehandlingen efter § 38 i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet. Det er i forlængelse heraf Folketingets Administrations opfattelse, at henvendelser, der indeholder klager over denne tilrettelæggelse, heller ikke bør forelægges Folketingets Udvalg til Valgs Prøvelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har noteret sig det oplyste.

15. Underretning af valgbestyrelserne

Når valget er godkendt, får alle valgbestyrelser tilsendt et eksemplar af denne redegørelse tillige med oplysning om, at Betænkning og indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse kan ses på Folketingets hjemmeside.